

**Emlékkönyv**  
**Jauernik Nándor**  
**Székesfővárosi Házinyomdai Igazgató**  
**25 éves szolgálati jubileuma alkalmából**

Székesfővárosi Házinyomda személyzete  
1911

**JAUERNIK NÁNDORNAK EMLÉKÜL**  
**1885–1910**

**TARTALOM**

**ELŐSZÓ**

**JAUERNIK NÁNDOR ÉLETRAJZI ADATAI**

**PÁLYÁJÁNAK KEZDETÉN**

**1864–1884**

**MŰKÖDÉSE A SZÉKESFŐVÁROSI MÉRNÖKI HIVATALBAN**

**1885–1894**

**JAUERNIK NÁNDOR A HÁZINYOMDÁBAN**

**EMLÉKSOROK**

**BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS HÁZINYOMDÁJÁNAK  
MINT TESTÜLETNEK ÜNNEPE**

## ELŐSZÓ

Legszebb jellemvonása az embernek: elismerni másnak az érdemeit! A krónikák, a történelem megörökítették mindazok neveit, akik kezükben karddal hazájukat, vagy a világszabadságot védelmezték, akik ecsettel, vésővel, tollal, vagy pedig lángelméjükkel szolgálták nemzetük s vele együtt az egész emberiség művelődését s igyekeztek azt fejlődésében előmozdítani. Tisztelettel emlékezik meg férfiakról, akik egész életüket hazájuk, nemzetük gazdaggá tételének munkájában töltötték el s akiknek szemei előtt nem a saját, hanem nemzetük iparának és kereskedelmének naggyá, hatalmassá tételének érdeke lebegett. Ismer anyákat és apákat, akik valamely cél, vagy eszme érdekében a legnagyobb áldozatra is képesek voltak, sőt feljegyezte a nagy forradalmárok és felforgató tanok megalapítóinak és hirdetőinek neveit is és nem feledkezett meg a szeretetnek és a hitnek terjesztőiről és mártírjairól sem. Egyszóval a történelem megemlékezett mindarról, ami a világban mint esemény a legrégibb kortól a legújabbig előfordult s valami oly nyomot hagyott hátra, ami vagy előbbre vitte az emberiséget, vagy pedig fejlődésében néhány évtizeddel megakasztotta.

Mi, az utódok, ha gondolkodunk a multnak eseményein s foglalkozunk a história tényeivel és annak szereplő alakjaival, bepillantást nyerünk a különféle századok felfogásaiba és uralkodó eszméibe s könnyen megalkothatjuk véleményünket az emberek és azok tettei felől. Kritikai szemmel bíráljuk a szereplő tényező tetteit s annak következményeit, közbe amennyire az adatok megengedik, vizsgáljuk, boncoljuk magát az embert s kutatjuk ama lélektani jelenségeket, amelyek bensőjében lakoztak s tette, cselekvésre készítették; így felfedezzük fény- és árnyoldalait, lehámozzuk mindama ferdeségeit, amelyek a nagy tettek mellett úgylis elenyésznek s akkor előttünk állanak, tisztán, fényesen az egyén érdemei.

Érdem! mily szépségeket rejt magában ez a szó és mily kevesen mondhatják magukról, hogy értelmének tulajdonságával rendelkeznek! Mily kavardások támadnak a nyomában s mennyi irigység, intrika küzd ellene!

Az érdemet a multban sem honorálták kellőképen, a jelenben pedig a legtöbbször napirendre térnek felette.

Sokszor a legérdemesebbet sújtották a legérdemtelenebb büntetéssel, sőt még emlékét is törölték, míg az érdemtelent felemelték és naggyá tették.

Modern korunkban sincs ez másként!

Látjuk, hogy az érdemesek, a munkáséletű férfiak hátán mások kapaszkodnak fel, akik – midőn az elismerés piedesztálján kényelmesen elhelyezkedtek – kilövik lábuk alul azt a lajtorját, amelyen az utat megtették s még mulatnak azon, hogy míg ők az ismeretlenség kódéből, mintegy napfényre kerültek, addig a valóban érdemes tényezőt talán egész életén keresztül az egyiptomi sötétség fogja körül.

Eme visszás helyzetet majdnem mindig az idézi elő, hogy rendesen a laikus, a hozzá nem értő tolja fel magát bírónak s mérlegeli azoknak az érdemeit, akiknek munkássága a bírálóéval még csak egy napon sem említhető. A szellemileg együvé tartozó munkatársak nézete ilyenkor figyelmen kívül marad s még ha véleményt nyilvánítanak is, – nem respektálják. Ellenben meghallgatják azokat, akik, hogy palástolják a saját szegénységüket, – féltékenységből és hiúságból rossz kritikát adnak le s nem törődnek azzal, hogy eme tényükkel talán egy további munkás élet ambícióját akasztják meg, csak hogy önmaguknak ne okozzanak kellemetlen érzéseket.

Ilyen rosszakarattal lépten-nyomon találkozunk s ezen tulajdonság talán leginkább azokban a körökben van otthon, amelyek tagjai az átlagemberek soraiból kiemelkednek s hivatásukat az önálló alkotás képezi s irányt szabnak a tudománynak, irodalomnak és a művészetnek. Ezekben a körökben valakinek sikere, mintegy termeli az ellenséges indulatú kollégákat, különösen még, ha az üzleti érdek is szerepet játszik.

A leghelyesebb elv tehát, ha olyanok ítélkeznek valakinek munkásságáról, akik vele szoros összeköttetésben, kapcsolatban állanak, vagy állottak, s nem a versengést tekintették céljuknak, hanem a kölcsönös megértés és együttműködés útjain – mint egymás képességeinek elismerői – találkoztak.

Sokkal bizalmasabb már a viszony azoknál, akik a vezető tényezőnek munkatársai, utasításainak, eszméinek végrehajtói, megalkotói, ezen viszony még közelebb viszi egymáshoz az embereket s idővel elszakíthatlan kapcsot létesít. Ezen helyzet a kölcsönös becsülésen alapszik, amellyel a vezető és munkatársai egymás irányában viseltetnek, ilyenkor a teljes harmónia elmaradhatlan s megtermi a maga áldásos gyümölcsseit.

Modern korunkban egyedül a munka az a tényező, amelynek hatalma, ereje alatt meghajol az ember és maga az őstermészet is. Dolgozni azonban sokféleképpen lehet, de ha a vezető és a munkás működése egymással karöltve halad, akkor teljes egymás intencióinak megértése.

A székesfővárosi házinyomda személyzete teljesen átérzi ama viszony melegségét, amely közötté és igazgatója, Jauernik Nándor között fennáll s eme érzelemnek sugallata a jelen munka, amelyben be akarja mutatni az igazgatóját, mint az érdem emberét, aki nem a mások kegyeiért, hanem a saját ambiciózus munkásságának köszönheti, hogy visszapillanthat működésének 25 esztendejére és elmondhatja, hogy ezen idő alatt kivívta úgy főnökeinek, mint jóbarátainak becsülését és munkatársainak önzetlen tiszteletét, szeretetét, ragaszkodását!

„On revient toujours a ses premiers amours” mondja Etienne a franciák egyik költője! „Az ember mindig visszatér első szerelméhez!” És igaza van!

A művészet volt Jauernik Nándor első szerelme s bár szinleg hűtelen is lett muzsájához, azért mégsem távolodott el tőle teljesen. Egyik szeme folyton ott járt féltő gonddal, sovár pillantásokkal a művészet berkeiben, ahol minden éled és virágzik s ahonnan az életet varázsoló alkotók indulnak világot meghódító útjukra; ezalatt másik szeme egy pinceműhely nyomasztó légkörében kutató, amelyben a produktum mennyisége és a technikai munka képezték a főtényezőket s amelyben a művészetnek talán alig volt egy talpalattnyi helye.

Jauernik Nándor jól megnézte mindkét ideálját s agyában talán már az első pillanatban az a gondolat lett úrrá, vajon nem-e lehetne a kettőt egyesíteni?

Ipar és művészet! Gépies munka és alkotó, önálló képesség! Távol állanak ugyan egymástól, de azért megközelíthetők! És Jauernik elkezdte építeni ama hidat, amely a kettőt összekötni volt hivatva; nem is telt el nagy idő, csupán néhány év és a művészet bevonult a pincehelyiségbe, ahonnan gyorsan vitték szárnyai tovább s ma már hajléka, a munka és a művészet otthona!

Mi kellett ehhez, mi hozta ezt létre? Semmi egyéb, mint a Jauernikban lakozó alkotóképesség, ambíció; – vérében, egyéniségében volt már az a törekvés, alkotni egy maradandó művet, amely kiható jelentős tényezője legyen a város közigazgatásának és számottevő intézménye az iparnak és a művészetnek!

Most, amidőn negyedszázada mult el működésének, visszatekinthet munkásságára s minden szerénységgel elmondhatja, hogy a mű építője egyedül Ő volt! Hogy miként méltatják munkásságát főnökei, volt pályatársai, barátai és tisztelői, mutatni fogja ezen emlékkönyv,

amelyet Jauernik Nándor működésének 25 éves jubileuma alkalmával ezennel útnak bocsátunk! Reméljük és hisszük, hogy eme szerény munka, amely a szeretet jegyében fogamzott meg, ismét közelebb fogja hozni az egymással ugyan ellentétes, de azért közös cél érdekében működő tényezőket.

## JAUERNIK NÁNDOR ÉLETRAJZI ADATAI

### PÁLYÁJÁNAK KEZDETÉN 1864–1884

Jauernik Nándor 1864-ben született Wienben. Szülői, mindketten régi patricius családok leszármazói nagy gonddal, szeretettel nevelték gyermeküket, akiben csakhamar felfedezték a művészetek iránt táplált előszeretettel, ami mintegy a természet folyománya volt, mert édesanyja, a dunántúli magyar asszonyok mintaképe, fenkölt és mély lelkiületével úgyszólván belecsepegtette gyermekébe a szép és nemes ideálokért való lelkesedést. Atyja, barátainak és egyes ismerős szakférfiaknak tanácsára elhatározta, hogy gyermeke tehetségét nem hagyja parlagon heverni, hanem rajztanárrá fogja kiképeztetni, ezzel vélvén leginkább összeegyeztetni a művészetet, vagyis az ideáлизmust a réalizmussal. E célból az ifjú Jauernik a polgári és a réaliskolák elvégzése után az osztrák birodalom legszámottevőbb művészeti intézetébe, a wieni „Akademie der bildenden Künste” főiskolába iratkozott be, mint ahová vonzotta hajlama, ambíciója. Jauernik a festőakadémián Krippenkerl és Eisenmenger festőművészek kezei alatt csakhamar gyors előrehaladást tett és különösen a természet utáni aktrajzolásban tűnt ki különös művészi ügyessége. Tanárai, tapasztalva a fiatal Jauernik egészséges, önálló alkotásra kész érzékét, igyekeztek őt a festészeti pályának megnyerni. Az élet kezdetének, úgyszólván első lépcsőjénél álló ifjú, könnyen hajlott a rábeszélésre, annál is inkább, mert hiszen lelke és agya valóságos gyűlhelye volt már a különféle ideális terveknek, amelyek megvalósítása – szerinte – egyedül csak a festőművészeti pályán volt keresztülvihető! Jauernik nagy szorgalommal tanult nemcsak az akadémián, hanem hogy szülői óhajának eleget tegyen, egy éven át, a tanító pedagógiumban is.

Az akadémia évváró ünnepélye alkalmával rendezett rajz- és képkiállításon Jauernik is részt vett munkáival s dicséretben részesült. Jauernik már most lemondott arról, hogy rajztanárrá legyen s teljesen a festészetnek szentelte magát s elvégezte az akadémia második és harmadik évfolyamát is.

Mindinkább közeledett az az idő, amidőn a fiatalembernek az akadémiától válnia kellett, hogy művészi tanulmányait esetleg a modern művészetek metropolisában Münchenben folytassa! Szülői, ismerve gyermekük túlideális érzületét, nem akarták e rögzös pálya követéséről lebeszélni, hanem még inkább igyekeztek őt a jövőre nézve kitartással, buzdítással és tanáccsal vértetni. A harmadik évet az akadémián még teljesen be sem fejezte, amidőn Jauernik valami behatás folytán megváltoztatta a jövőt illető terveit. Azon időben már jobban megismerte az embereket s volt alkalma betekinteni a tulajdonképeni élet világába, amelyből azt a szomorú tapasztalatot merítette, hogy bár tényleg igaz Hippokrates mondása: „Ars longa, vita brevis!” (Örök a művészet, rövid az élet), de az életet – a bohémvilágnak nyomorúságokkal telt légköre, amely a nélkülözések tárházát rejtí magában, telítve annak helyenkint elviselhetetlen küzdelmeivel – nagyon is hosszúnak és nehéznek mutatják, különösen akkor, amidőn annak tartama alatt csupán ihletek és gondolatok táplálják az embert.

Feltűnt előtte néhány általa ismert törekvő egyén, akik ecsetje ugyancsak a természetet adta vissza a maga valódi, hamisítatlan bájában és mégis minő jövő állott ezek előtt? a legbizonytalanabb, mert tulajdonképen azt sem tudták, valjon minő módon szerzik meg a holnaphoz szükséges létfentartási eszközöket. De előtte lebegett a mult idők művészeinek élettörténete is, akik nevét ugyan az utódok részére tündöklő betűkkel véste fel Clio a történelem márványtáblájára, életükben azonban csupán a nélkülözést ismerték s utolsó leheletük sem a palotában, hanem a kunyhóban hagyta el megkínzott testüket. A fiatal Jauernik ennek nem akarta kitenni magát. Alkotni akart, de nem a mások segítségével, hanem saját erejéből s mivel érezte, hogy nem olyan csillagzat alatt született, amely a vásári lármát vegye segéd-

eszközül maga mellé, hogy létezéséről tudomást szerezzenek, helyesebbnek tartotta, ha hű marad ugyan művészetéhez, de annak egyéb ágát, a grafikait fogja művelni, mint amely téren nincs szükség arra, hogy divatba jöjjön, hanem bárhol is szívesen fogadják és megélhetése biztosítva van.

Lehet különben, hogy eme elhatározásában nagy része volt a család egyik rokonának is, aki mint vérbeli grafikus, folyton fejtegette a fiatal Jauernik előtt a nyomdaművészeti ágak életre való, egészséges mivoltát. Azon időben, az 1872–74-es években különben, különösen nagy lendületet vett a grafikai művészet. A császárvárosban egyre-másra alakultak a legtekintélyesebb műintézetek, amelyek a kíváncsalak legmagasabb szintjén állottak és elismert tényezőjévé lettek a grafikai ágaknak. A sokszorosító ipar volt a művészetek jövője, de méltán is, mert míg egy eredeti festményt vagy rajzot csupán jelentékeny anyagi eszközök igénybevételével lehetett beszerezni, addig a sokszorosító ipar az ő könnyed technikájával elérte azt, hogy olcsó pénzen az eredetinek hű másolatait a legpontosabb kivitelben juttatta el az azokat kedvelők körébe. Abban az időben a wien-i grafikai ipar különben is nagyon respektált volt a külföld előtt s annak egyik ismert művelőjét Jacobit, a wien-i akadémián a rézmetszet tanárát, direktre a franciák hívták meg Párisba, hogy bevezesse őket a legújabb vívmányok titkaiba.

Jauernik eme újabb elhatározását a szülők a legszívesebben fogadták, csakhamar az ifjú Jauernikot L. C. Zamarsky cs. kir. udvari litográfiai és könyvnyomdai (Steyrermühl) intézetében látjuk, ahol hamarosan hozzáfogott új pályája tanulmányozásához, a kőrajzoláshoz. Zamarskynál azután bőven volt alkalma tanulmány tárgyává tenni az összes grafikai ágakat, amelyek körében rövid idő alatt teljesen otthonos lett. De nemcsak a szorosan vett művészeti dolgokat sajátította el s szerzett főnökei előtt bámulatos gyors felfogásával és kezűgyességével magának tekintélyt, hanem figyelemmel kísérte a technikai dolgokat is és fürkészte a gépipar újdonságait, azok kihatását a modern nyomdászat fejlődésére, a könyvnyomdászat előrehaladását és művészi fejlesztését, nemkülönben a legaprólékosabb dolgokat is, amiben főnökei Pietz Béla igazgató és Franz A. osztályvezető készséggel segélyére voltak. Zamarskynál volt tere mindent elsajátítani s egyik tehetsége közé tartozott, hogy össze tudta egyeztetni a művészetet az iparral, ami első alapja volt a későbbi időkben megnyilvánult alkotó és szervező képességeinek. Jauernik 1880-ban, mint teljesen perfekt kőrajzoló művész hagyta el Zamarsky intézetét; főnökei a legjobb kíváncsiságokkal bocsátották útnak törekvő tanítványukat, hogy az életben tanulmányait érvényesítse és tőkésítse. Zamarsky akkori igazgatója Pietz Béla még ma is, mint az üzlet vezetője életben van s még élénken emlékezik vissza az ifjú Jauernik törekvő munkásságára.

Jauernik 1880. év vége felé Budapestre jött. Érdekes, hogy már Wienben is különös rokonszenvvel viseltetett a magyarok iránt s eme szimpátiájának lépten-nyomon kifejezést is adott. Édesanyja már gyermekkorában felkeltette fiában a magyarok iránti rokonszenvet, s az ifjú Jauernik nem egyszer lelkesült anyai nagyatyja vitéz tettein, aki a magyar szabadságharcot mint honvédtiszt küzdötte dicsőségesen végig. Vágyott megismerni a fejlődő Magyarországot, különösen annak fővárosát az ifjú Budapestet, ahol abban az időben az összes művészetek hálás talajra leltek. Budapestre jött után csakhamar Posner K. L. műintézetében nyert alkalmazást, ahová már Wienből ajánlották; itt Czettel Gyula igazgató kiváló, szakképzett vezetése alatt újabb ismereteket szerzett. Posnernél rövid időt töltött Jauernik s utána próbát tett az otthoni önálló munkával. Dolgot eleget kapott, műtermét állandóan felkeresték megrendelésekkel, mindannak dacára vágyott ismét valamely műintézetbe, mert képességeinek megfelelő munkákat csak ott vélt feltalálni s azonfelül ismereteit is bővíteni óhajtotta. Budapesten ezen időszakban alig volt magyar munkás, aki a litográfiával foglalkozott volna, éppen azért Jauernik mialatt önállóan foglalkozott a kőrajzolással, több helyről is kapott ajánlatot, amelyek közül a legkedvezőbbet választotta s néhány hónap után Jauernik ismét állandó kondícióba lépett a Deutsch M.-féle műintézetbe, amely vállalat egyike volt a legszármottevőbb

intézményeknek. E műintézetben a legszívesebben fogadták és munkásságát úgy a főnök, mint a többi munkaerők megbecsülték. Jauernik szerény ember volt s így sohasem volt oka senkinek sem, hogy iránta ellenséges indulattal viseltessék. Ügyességét, munkatudását széltében-hosszában ismerték, elannyira, hogy 1882. év közepe táján Argentiniából is kapott ajánlatot, hogy egy ottani műintézet vezetését vegye át.

Jauernik ekkor már komolyabb, jövőre messze kiható tervekkel foglalkozott s az ajánlatot visszautasította.

Jauernik ugyanis nem volt ama bohém gondolkozású ember, mint aminő a művészek és a zseniális emberek túlnyomó része. Bár szerette a társaságot, a baráti kört s kedvvel szórakozott, mindig kerülte a zajos, kicsapongó multságokat s ahelyett inkább az élet mélyét fürkészte s tapasztalatokat szerzett az élet további küzdelmeihez.

Szemei előtt kijelölt életcél lebegett, lenni valami s kiemelkedni az átlagemberek soraiból. Ehhez elég képességet is érzett magában s erős akarattal indult neki amaz útjának, amely a biztos lét házába vezet.

Mint osztrák születésű férfiú bámulattal adózott a magyaroknak, akik rohamlépésekben indultak útnak, hogy a fejlődés, a tudomány, irodalom és művészet terén elérjék azt a nivót, amelyen a nyugat népe áll, s fővágya volt magának is magyarrá lenni és a fejlődés munkájában részt venni.

Ezen óhajának teljesedéséhez nagyban hozzájárult érzelmi világa is, amely mindenre készen volt, hogy ideáлизmusa kielégítést nyerjen s hogy családot alapítson s már mint magyar ember szolgálja második hazáját.

A szeretet és a szerelem tehát szövetkeztek egymással. Ilyen szövetkezés pedig mindig feldönti az útjába eső akadályokat és diadalmaskodik. De nem is lehetett az másként, mikor Jauernik bensőjében két ily hatalmas tényező lett úrrá, lelkében, szívében egybeforrva az ideáлизmus e két legmagasztosabb erőssége, csupán nagy dolgokra volt képes s hogy mit produkáltak, hogy fejlődtek, a következő részben megtaláljuk magyarázatát.

## MŰKÖDÉSE A SZÉKESFŐVÁROSI MÉRNÖKI HIVATALBAN 1885–1894

Az 1885. év elején Jauernik életének egy olyan fordulópontjához jutott, amidőn határoznia kellett jövője felett. Egy jövő élet felett pedig nehéz határozni, különösen akkor, amidőn még ifjú az ember s telve van forrásban lévő eszmékkel, tervekkel. Jauernik azonban nem volt az az ember, aki sokáig habozott volna. Határozata csakhamar meg volt, még pedig oly irányban, hogy itt marad Magyarországon s igyekezni fog második hazájának is hasznos, munkás tagja lenni. Ugyanekkor barátai megismertették Martin Ottó városi mérnökkel, akinek közbenjárására Incze János főmérnök 1885. január havában a városi mérnöki hivatalnál alkalmazta, mint körrajzoló-térképészt és rajzilluminátort. Jauernik, aki közben majdnem teljes előrehaladást tett a magyar nyelvben, ez állásban is csakhamar kitűnt, kinyerte feljebbvalóinak becsülését úgy, hogy az 1885-iki országos kiállítás részére készített rajzaival általános sikert ért el s a szakkörök a legnagyobb dicséret hangján nyilatkoztak munkáiról s ez alkalomból a kiállítás zsürije elismerő oklevéllel tüntette ki.

A következő évben, vagyis 1886-ban Jauernik búcsút mondott a legényéletnek s megnősült, feleségül vevén egy budai család hajadon leányát, vérbeli magyar hölgyet. Jauernik 10 éven át dolgozott a mérnöki hivatalban, közben szorgalmasan látogatta a Benczur-féle mesteriskolát is, amelynek ugyancsak ambiciózus, törekvő tagja volt. A 10 év alatt Jauernik a mérnöki hivatalnál előforduló különféle munkákban nagy jártasságot szerzett, bírta főnökei teljes

bizalmát, gyakran megbízták az egyes építkezések vezetésével és azok felügyeletével, készített többrendbeli építési tervet is, amelyek közül sokat kivitelre is elfogadtak.

A festészethez Jauernik ebben az időben sem maradt hűtelen. A Benczur iskolán két éven át szorgalmasan tanult s tudását mindenkor alkalma volt értékesíteni.

A város részéről az uralkodók és más jelesek részére átszolgáltatott feliratokat, díszpolgári okleveleket mindig Jauernik rajzolta és festette. Ő Felsége koronázási jubileuma, József kir. herceg leányának férjhezmenetele, a bolgár fejedelem trónralépte stb. alkalmakkor készített művészi felirataiért magának általános elismerést vívott ki. Hogy ezen feliratok a szakférfiak részéről mily dicséretben részesültek, hiányos lenne a jelen biografia, ha a sajtó sok elismerő cikkei közül legalább néhányat le nem közölnénk.

József kir. herceg leányának, Margitnak Turn-Taxis herceggel kötött házassága alkalmából készített feliratról így ír a „Politisches Volksblatt” 1890. július 10. száma: „Ráth Károly főpolgármester és Gerlóczy Károly alpolgármester ezután átnyújtották Budapest főváros feliratát, amely valóságos remekmű. A felirat egy festett fedőlapból és három pergamenlapból áll. A fedelén hermelinpaláستttal övezve látható a kir. hercegnő és férje egyesített címerei, amelyet a háttérben látható nap sugarai világítanak meg. Az egészet két felhő között röpködő angyal tartja, akik másik kezükből rózsákat szórnak a címerre. A felirat oldalai pálmákkal vannak ékesítve és rózsagirlanddal körülvéve. Befejezi a feliratot egy babérkoszorú, amely a fiatal pár nevének kezdőbetűit fonja körül. A felirat maga kaligrafált okmányírás iniciálékkal. A művészies sikerült munkát Jauernik Nándor készítette.”

Zichy Géza gróf jubileumára készített feliratról a „Vasárnapi Ujság” a következőkben emlékezik meg s bemutatja az aquarellek fényképeit is. „A nemzeti zenede abból az alkalomból, hogy főnnállásának 30-ik évi fordulóját megünnepelte, egy művészi kivitelű emlékiratot nyújtott át buzgó és áldozatkész elnökének, gróf Zichy Gézának. A díszes emlékirat, mely az összes igazgató választmányi tagok aláírását tartalmazza, igen csinos kiállítású. Négy arany-szegélyű kemény lapból áll, sikerült aquarellfestésekkel. Az első lapon az elnöknek, mint zeneköltőnek zeneszerzeményeit megkoszorúzó nemtő látható. Még a második lapot is a fölirat foglalja el allegorikus képpel, mely a „hangversenyt” jelképezi. Hátlapján felhőkön ülő és zenélő angyalok csoportja látható. A többi két lap az aláírásokat tartalmazza, csinos szélrajzokkal. A képek s maga a kaligrafikus fölirat Jauernik Nándor fővárosi rajzolóától és festőtől valók. Az emlékirat remek bőrkötése ó-német nyomású s antik ezüst kapcsokkal és zománccal van díszítve. A vízfestésű képek kettejének rajzát mai számunkban mi is bemutatjuk.” A nemzeti zenede ez alkalomból, elismerésül egy ritka kitüntetésben részesítette Jauernik Nándort. Az igazgatóság ugyanis, egyhangú határozatával a nemzeti zenede nagy ezüst érmét ítélte részére oda, amelyet addig a szabályok értelmében csupán zeneművészek kaphattak. Ezen eset volt az egyetlen, amidőn az éremmel egy a zenei szaktól távol álló férfiút tüntettek ki.

Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter díszpolgári okleveléről a „Nemzet” az átadásról közölt cikkében ezeket írja: „Majd megtekintette a díszes kivitelű oklevelet, mely XV. századbeli stylben készült és a legfinomabb pergamenra van festve és írva. A szöveget arany és ezüst színű iniciálé díszíti, különösen az az M emelendő ki, amely a régi városházat tünteti elő. A további szöveg a szükséghez képest a stylnek megfelelőleg fekete, vörös vagy kék színekkel van kaligrafálva. Végül a főpolgármester, polgármester és alpolgármesterek és a főjegyző aláírásai következnek, a főváros nagy pecsétjével. Ezt, a Mátyás-korabeli okirathoz hasonlóan, fáradsággal és szakismerettel kiállított okiratot Jauernik Nándor fővárosi kaligrafus készítette s díszes kiállításánál fogva méltó a megtisztelthez. A levélként összehajtott okirat valódi ezüst borítékban van elhelyezve, amely iparművészetünk egyik remeke. A boríték belseje aranyozott és fekete zománc feliratú, hátán pecséttel, amely zár gyanánt szolgál. Ez a

mesteri boríték ismét etuiban fekszik, amely kívülről vörös plüssel, belülről pedig zöld selyemmel van diszítve s melynek üveg teteje könnyen elárulja tartalmát.”

Még igen sok ilyen lapszemlét közölhetnénk, azonban nem célunk, hogy velük e könyvet megtöltsük. A sok közül kiragadtunk egynéhányat, csupán azért, hogy bemutassuk, miszerint a magyar sajtó is mennyire elismerte és méltányolta Jauernik érdemeit. Jauernik Nándor a fővárosi mérnöki hivatalban folytatott működésének ideje alatt még igen sok maradandó becsú, művészi értékű feliratot és okiratot készített a főváros megbízásából. Gerlóczy Károly alpolgármester sohasem mulasztotta el az alkalmat, hogy Ő Felségét, az uralkodóház tagjait s a közélet kitünőségeit egyik-másik jelentős alkalomból Budapest székesfővárosa feliratilag ne üdvözlje s különös szerencsének tartotta mindig, hogy ilyen munkákra Jauernik Nándor személyében egy kiváló művészt fedezett fel, aki minden reábízott ily feladatot a legnagyobb zsenialitással oldott meg. Ő Felségének a már előbb felemlített koronázási jubileumi feliraton kívül, még négy darab üdvözlő és hódoló feliratot készített Jauernik, amelyek közül három ezidőszerint a wieni cs. és kir. családi hitbizományi gyűjteményben van elhelyezve, egyet pedig a budai királyi palotában őriznek. A Wienben levő feliratok különös ékességei a gyűjteménynek, nemcsak a kivitel gazdagsága, hanem a felfogás és az artisztikus munka szempontjából is, úgy hogy a szakértők által nagyra becsültetnek. A gyűjtemény őrei is figyelmeztetik az érdeklődőket eme rendkívül értékes munkákra. A budai várban levő felirat, minden alkalommal, midőn Ő Felsége magyar székesfővárosában időz, mint asztaldísz foglal helyet. Az uralkodóház tagjai részére összesen tíz feliratot készített Jauernik, amelyek ugyancsak becses művészi munkák voltak. Erről tanuskodnak még a Wekerle Sándor, báró Bánffy Dezső és Jókai Mór díszpolgári oklevelei is.

Hogy művészi ügyessége nemcsak a fővárosnál talált elismerésre, bizonyítja, miszerint a bolgár fejedelem, midőn trónralépése alkalmából őt a főváros feliratilag üdvözlötte, a felirat készítőjét Jauernik Nándort a bolgár „Saš-šašluga” művészeti aranyéremmel tüntette ki.

Jauernik a mérnöki hivatalban eltöltött tíz év után arra a kellemetlen tapasztalatra jutott, hogy állását a fővárosnál be akarják szüntetni, minélfogva elbocsátása már majdnem befejezett dolog. Kétségtelen, hogy ezen hír a legkellemetlenebbül érintette, nemcsak őt, hanem családját is s szinte hihetetlennek tűnt fel, hogy a város tíz évi munkásságát elbocsátással rekompenzálná. Jauernik előadta helyzetét Kamermayer polgármesternek, aki azonnal belátta, hogy itt jogtalanság készül s mivel tudta, hogy Jauerniknak ügyességénél fogva a fővárosnál még fontos szerepet lehetne biztosítani, megbízta Faller Ferenc akkori főjegyzőt, hogy gondoskodjon Jauerniknak tudásához viszonyítható egyéb irányú foglalkoztatásáról.

Jauernik ugyanezen időben a főjegyzőnek egy tanulmányt nyújtott át, amely a város autográfiai nyomdájával foglalkozott s a város szükségleteire való tekintettel, annak gazdaságos irányban leendő fejlesztését tárgyalta.

Faller főjegyző tudva azt, hogy Jauernik a nyomdászat minden ágában otthonos s ismerve agilitását is, javasolta, hogy Jauernikot a tanács a házinyomda élére állítsa. Jauernik a neki felajánlott új hivatást el is fogadta s 1895-ben nyomdafőnöki minőségben az akkor még csak négy sajtóval rendelkező könyomdát Peller Ágost tanácsi kiadótól, mint a nyomda felügyelőjétől átvette.

Jauernik Nándorra ezzel kapcsolatban még egy másik feladat is várakozott. A város vezetősége ugyanis tudva azt, hogy az új nyomdafőnök egyúttal a képíró művészetnek is szenvedéllyel hódol, ennélfogva a polgármester Jauernikot a városi képtár őrének is kinevezte. A város tulajdonát képező, eléggé értékes képek akkoriban szanaszét voltak s az idő is alaposan megviselte őket, úgy, hogy összegyűjtésük és restaurálásuk elkerülhetetlen volt. Jauernik ambícióval fogott hozzá ezen új megbízatásának munkájához s bár állása mint képtárőrnek csupán tiszteletbeli és fizetéstelen volt, mégis nagy gonddal és lelkiismeretességgel javította s

összegyűjtötte a különféle helyeken úgyszólván elfeledett képeket. A székesfőváros vezetősége ezen munkájáért a legnagyobb elismeréssel adózott Jauernik Nándornak, aki a város érdekében nem anyagi előnyökért, hanem tisztán a művészet iránti szeretettől áthatva fáradozott.

## JAUERNIK NÁNDOR A HÁZINYOMDÁBAN

Jauernik Nándor tehát megkezdte működését a házi nyomda élén.

Jauernik már kezdettől fogva arra törekedett, hogy a nyomda a főváros autográfiai szükségleteinek eleget tehessen és az évenként mindinkább fokozódó igényeknek megfelelhessen. Ez kezdetben igen nehezen ment, mivel a könyomdában mindössze négy darab kézisajtó volt s ezek sem teljesen modernek, hanem még régi szisztémájúak. Mindannak dacára a munka a főváros tanácsának teljes megelégedésére kifogástalanul folyt, már amennyire a munkaerők és a gépek kellő kihasználása megengedte.

A nyomdafőnök értett ahhoz, hogy célirányos beosztással miként lehet a munka gyors elvégzését biztosítani s evégből nem kimélt semmi fáradságot, hogy a főváros ügyosztályai kívánalmainak megfelelhessen.

Az 1896. évi millennáris kiállításon Jauernik Nándor is tevékeny részt vett. A főváros kiállításán belül bemutatta a kis nyomdának szerény, de azért már is figyelemreméltó termékeit s ezekkel egyetemben a saját kaligrafus munkáit. Mindkettővel nagy érdeklődést keltett s dicséretben részesült.

Jauernik már megbízatásának második évében tapasztalta, hogy a főváros évenként mily nagy összeget fizet idegen nyomdáknak, amelyekben a tipográfiai munkák készülnek. Láta azt is, hogy eme összeg a főváros fejlődésével kapcsolatban évről-évre emelkedni fog s a költségvetésben tetemes összeget fog képviselni. Fölvetette tehát magában azt az eszmét, vajon nem-e lenne gazdaságosabb, ha a főváros saját nyomdát létesítene? Mielőtt tervével a tanács elé lépett volna, tanulmányozta az eszmét, számításokat eszközölt s mikor már a terv teljesen készen volt, megdönthetetlen argumentumokkal felszerelve lépett eszméjével a tanács elé, kifejtván, hogy a városnak vitális érdeke nyomdáját fejleszteni, illetve könyvnyomdával is kibővíteni, mert az reá nézve nagy anyagi előnyökkel, megtakarításokkal jár. Az eszmét a tanács pénzügyi és gazdasági bizottmánya is magáévá tette, mert beigazoltak láta, hogy ha a városnál szükséges kő- és könyvnyomdai munkák majd házilagosan készülnek, úgy azok sokkal rövidebb idő alatt és olcsóbban lesznek előállíthatók.

Az 1897-ik év fordulópontot jelentett a nyomda életében. A tanács Jauernik előterjesztését, a pénzügyi bizottság véleménye alapján magáévá tette s megbízta a nyomdafőnököt, hogy előterjesztéseit a házi könyvnyomda felállítása és berendezése tekintetében tegye meg. Ugyanekkor Jauernik főnöki megbízatását, amely csupán két évre szólt, továbbra meghosszabbította.

Jauernik most arra törekedett, hogy a könyvnyomdát minél precízebben és minél olcsóbban rendezze be, ami egy nyomdának árverés útján való megvétele folytán sikerült is. Az új városi nyomda erre megkezdte működését s lassankint mindinkább csökkentek a városnak idegen nyomdában eszközölt megrendelések.

Jauernik a még kis nyomdát rövid idő alatt annyira üzemképesé tette, hogy a gazdasági előnyök a város javára már is érezhetők voltak. Főtörekvése oda irányult, hogy úgy a kő-, mint a könyvnyomda minél ízlésesebb és tisztább munkát végezzen, gyorsan és olcsón. Mint vérbeli művészember nem hagyta figyelmen kívül a művészeti követelményeket sem s irányul tűzte ki magának, hogy a nyomdából egy számottevő grafikai intézetet alakítson.

Hogy eme célját is rövid idő alatt sikerült elérnie, igazolja miszerint 1899-ben a nyomda ismét újabb gépekkel és felszerelésekkel bővítettetett és a központi városházán összesen 16 helyiségben működött, villamos áramú gyorsajtókkal ellátva.

Ekkor már a költségvetés és a statisztikai kiadványok kivételével a város összes nyomtatvány-szükségletei a házinyomdában készültek.

A város vezetősége, amely a nyomda fejlődését és üzemét különös figyelemmel kísérte, számos esetben fejezte ki megelégedését, úgy a szakszerű gazdasági vezetés, mint pedig a végzett munkálatok jósága felett. A házinyomda a közigazgatás egyik fontos tényezője s amellet kulturális intézet is lett.

A törvényhatóság által a nyomda fejlesztése érdekében hozott áldozatok és a művészi értelmű szakszerű vezetés csakhamar előidézték azt, hogy a nyomda a szakkörökben számottevő tényezővé vált és kialakult mintegy műintézeté.

Képességét, tudását az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításon mutatta be, amelyen Budapest székesfőváros kiállításának keretén belül a házinyomda is résztvett. A kiállítást Jauernik rendezte s általános elismerést aratott, érdemeiért a „Palme d’Academie” jelvényt nyerte kitüntetésül. 1902-ben a tanács Jauernik állását végleg rendezte s kinevezte a házinyomda igazgatójának. A következő években is folyton fejlődött a nyomda s újabb osztályokkal lett kibővítve. Jauernikot a tanács a nyomdászati újdonságok tanulmányozására néhányszor külföldre is kiküldte, amely útjain szerzett tapasztalatait mindenkor sikeresen és gazdaságosan értékesítette a házinyomda javára.

Jauernik agilitása és szervező ereje folytán a székesfőváros házinyomdája mindinkább ismertebb lett, nemcsak a belföldön, hanem a külföldön is, amihez nagyban hozzájárult az 1906. évi milánói Simphon-kiállítás, ahol Jauernik aranyérmet, a nyomda pedig díszoklevelet nyert elismerésül.

Hogy mi volt a házinyomda régebben és mivé lett, azt e helyen most röviden kifejtettük; hogy azonban milyen lefolyású volt fejlődése és kronologice miként történt az, vagyis hogy a még 1797-ben alapított budavárosi könyomdából miként fejlődött ki a mai számottevő műintézet, azt az érdeklődők a nyomda sajtó alatt lévő történetéből fogják megismerni.

Mindenki, aki figyelemmel kísérte a házinyomda fejlődését és működését, tudja, hogy nem lármával, hanem tettekkel bizonyította be életképességét. Jauernik csendben, zaj nélkül dolgozott s 15 év alatt a házinyomdát oly tökélyre emelte, hogy ma már a legkényesebb műízlést is kielégíti, s ellátja a székesfőváros minden kő- és könyvnyomdai szükségletét, ami évenként tetemes hasznot hajt. Vizsgáljuk! kié az érdem e fejlesztés és életképessé tétel munkájában? válaszunk hogy: Jauernik Nándor igazgatóé, akinek neve a házinyomdával mindenkor egybe lesz forrva.

Jauernik művészi ihlettel, tehetséggel megáldva vette át egy szerény kis nyomda vezetését, amelyből virágzó műintézetet alkotott.

Jauernik még most is épen olyan lankadatlan buzgalommal, ambícióval dolgozik, mint ahogyan kezdte munkálkodását ezelőtt 25 évvel. Dolgozó szobája, amelyet képben is bemutattunk, a kiindulópontja minden eszmének, amelyet a nyomda érdekében felvet és keresztülvisz. Valóságos műterem, amelyben a művészeteknek minden ága nemcsak be van mutatva, hanem szenvedéllyel üzetik is. És ebben a milliőben a legszerényebb ember Jauernik Nándor, aki testestül-lelkestül hivatásának és szépérzékének él. Mint ember, humánusan gondolkodó férfiú, aki szívéen viseli személyzetének sorsát, akik ezért szeretettel, ragaszkodással viseltetnek vele szemben, mert tudják, hogy az elismerés pálmája mindig készen van számukra. Ugyancsak elismeréssel adózik vele szemben a székesfőváros vezetősége is.

Midőn befejezzük Jauernik Nándor biográfiájának ismertetését átengedjük a szót azoknak, akik hivatalos állásuknál, szakértelmüknél, vagy pedig baráti viszonyból kifolyólag méltatják az ünnepelt érdemeit és üdvözik őt szolgálatának 25 éves fordulója alkalmából, de helyet adunk azoknak is, akik régebb idő óta állanak a házinyomda szolgálatában, hogy tiszteletüket maradandóbb módon is kifejezésre juttathassák!

– Verba volant, scripta manent!

## EMLÉKSOROK

Jauernik Nándort, a székesfőváros házinyomdájának igazgatóját szolgálatának 25-ik évfordulóján melegen üdvözlöm.

Teljes elismerés illeti meg a főváros ezen érdemes tisztviselőjét, kiváló szaktudással párosult lelkes és céltudatos munkásságáért, amelyet ezen 25 év alatt a székesfőváros érdekében kifejtett és amellyel a gondjaira bízott intézményt mai magas színvonalára emelte.

Örülök, hogy hivatali pályájának ezen kedves ünnepe alkalmából őt igaz tiszteletem és nagyrabecsüléséről biztosíthatom.

FÜLEPP KÁLMÁN  
főpolgármester.

Huszonöt évi kitartó, becsületes és alapos munka érdemes valamennyiünk őszinte elismerésére. De minden elismerésnél többet ér a kötelesség hű teljesítésének tudata.

D<sup>R</sup> BÁRCZY ISTVÁN  
polgármester.

Herr Ferdinand Jauernik machte schon in den ersten Lehrjahren eine gewisse rasche Auffassung gepaart mit einer angeborenen Begabung; wir können nicht umhin unserer grossen Freude darüber Ausdruck zu geben: ihn nun an der Spitze einer so grossen grafischen Anstalt zu wissen. Hat doch die Lehrzeit, die er in unserer Anstalt verbrachte, zu seinem späteren umfassenden Wissen und seiner reifen Praxis wahrscheinlich den Grundstein gelegt.

Wir wünschen dem verdienstvollen Jubilar und Kollegen unserer schönen Kunst, Glück und Gesundheit auf seinen weiteren Lebens Wegen!

ALBERT PIETZ  
Kaiserlicher Rat, Direktor der Buch-  
und Kunstdruckerei „Steyrermühl“  
(vormals L. C. Zamarsky) in Wien.

Mint a pénzügyi osztálynak hosszú időn át volt főnöke, tanácsnok koromban is mindig figyelemmel kísértem házinyomdánk működését és annak fejlődését tölem telhetőleg igyekeztem előmozdítani. Kétségtelen, hogy a nyomdának respektált műintézetévé való fejlesztése első sorban Jauernik Nándor igazgató érdeme, mert művészi szakképzettségével ő jelölte meg a fejlődés útjait, amelyen a házinyomdának haladnia kell. A székesfővárosnál eltöltött szolgálatának 25-ik évfordulója alkalmából melegen üdvözlöm őt, mint aki joggal rászolgál hivatali főnökei és a székesfőváros elismerésére.

D<sup>R</sup> VASZILIEVITS JÁNOS  
alpolgármester.

Jubileuma alkalmára kartársi üdvözlétemet és meleg elismerésemet küldöm a kiváló szakférfiúnak, aki életét hivatásának szentelte és székesfővárosunknak házinyomdáját virágzó műintézetévé emelte.

WODIANER HUGÓ  
udv. tanácsos, székesfővárosi bizottsági tag.

Huszonöt év: egy egész emberöltő! Huszonöt éven át szakadatlanul *dolgozni* a közügy érdekében: már önmagában is elismerésre méltó dolog. Egy emberöltőn át folyton *alkotni*, maradandó műveket létrehozni: olyan föladat, amelynek betöltése nem mindennapi tehetséget és szorgalmat igényel.

Jauernik Nándor a székesfőváros szolgálatában eltöltött huszonöt évi működése alatt beigazolta, hogy nem csak fáradhatatlanul dolgozni, hanem maradandó műveket alkotni is képes és ezzel méltán kiérdemelte fölöttes hatóságának teljes elismerését.

D<sup>R</sup> BÓDY TIVADAR  
tanácsnok.

Őszinte örömmel és kartársi tisztelettel üdvözlöm Önt t. barátom – de nemcsak a negyedszázados munkásságának évfordulója alkalmával, hanem azon szép eredményekhez, melyeket Ön kitartó munkássága, szakértelme és ügyszeretete által elért, mint volt első magyar mestere kívánom, hogy az 50 éves jubileumát is jó egészségben és lankadatlan munkakedvben ünnepelhesse.

CZETTEL GYULA  
kir. tanácsos, székesfővárosi bizottsági tag.

Zur Feier des selten schönen Jubileums und das damit verbundenen besonderen Ehrungen, beglückwünscht meine Familie und ich, Sie hochgeehrter Herr Direktor auf das allerherzlichste und aufrichtigste.

MANSVET ritter VERSBACH von HADAMAR  
wirkl. geh. Rat, com. General von Wien.

Aki annyi adreszt készített, íme maga is kap adreszt: Ön – tisztelt igazgató úr – kinek munkásságánál csak egy lehet nagyobb – a szerénysége.

MATUSKA ALAJOS  
ny. alpolgármester.

Allow me to add these few lines to the many which have no doubt reached you from all parts of the world on the occasion of the 25<sup>th</sup> anniversary of your connection with the City of Budapest.

May the success which you have achieved hitherto in placing the Municipal Printing Office on so high a standard, also be true to your future labours which, I sincerely hope, you will be spared to give to the City of Buda pest for untold years to come.

Believe me with all good wishes and kindest regards. Very truly yours

J. BARTH  
London.

Budapest fő- és székvárosa egyik értékes fiának 25 éves szolgálati jubileumát ünnepli! Ehhez az ünnepléshez magam is örömmel csatlakozom és teljes valómból gratulálok Jauernik Nándornak a főváros házinyomdája igazgatójának, mert benne a főváros oly férfiút ünnepel, akiben a tettvágy, az ambíció és lelkesedni tudás legszebb évei, sikeres munkában teltek el.

Büszkén is tekinthet az ünnevelt munkaeredményére, az általa létesített és fejlesztett fővárosi házinyomdára, amellyel ő Nagy-Budapest egyik fontos intézményének – mondhatni – megalkotója volt. A fővárosnak pedig gratulálok, hogy modern gondolkozású vezető férfiai vannak, akik ennek az intézménynek fontosságát és annak felállításával és vezetésével az arra termett férfiút Jauernikban felismerték.

Ünnevelt férfiú csak így tovább, míg mécsed ki nem alszik!

DRÉHR JÁNOS

kir. tanácsos, a m. kir. államnyomda igazgatója.

Huszonötéves jubileuma alkalmával üdvözli Önt volt mestere

BENCZÚR GYULA

főrend, a „Festő mesteriskola” igazgatója.

A nyomtatott betű megannyi katonája az emberiség haladásának és szabadságának. Aki ezt a hadsereget vezeti és igazgatja, a legnemesebb hadvezér. Ilyen hadvezér a mi Jauernikünk, aki a fővárosi házinyomdát szervezte és oly magas nívón tartja, hogy párját ritkítja. Ő volt az első, aki a fővárosi közigazgatás képességét üzemek vezetésére bebizonyította.

Szívből üdvözlöm őt a jubileum alkalmával és kívánom, hogy az életben tovább is minden ügy sikerüljön, mint a házinyomda szervezete.

ALMÁDY GÉZA

kir. tanácsos, tanácsnok.

Hányszor látjuk az életben, hogy valamely intézmény kis keretben indul meg, de egészségesen fejlődik, küzd a versenyvállalkozással, diadalmasan megállja ebben a küzdelemben a helyét, halad tovább a tökéletesedés felé s idővel mindannyiunk büszkeségévé válik. Ilyenkor rámondjuk, hogy ez az intézmény életképes, azért lett naggyá, azért emelkedett társai között az elsők közé.

Ámde, ha ítélő ésszel vizsgáljuk a helyzetet és mélyebben beletekintünk az intézmény szervezetébe, azt látjuk, hogy a sikernek oka majdnem mindig egy kiváló teremtmény, aki fáradhatatlanul dolgozik – legtöbb esetben szerényen és ismeretlenül – s ennek a kitartó munkája, szervező ereje, irányító zsenije az, ami az intézménynek erőt, fejlődésre való lehetőséget ad.

Ilyen intézmény a mi házinyomdánk is. Szerény keretből fejlődött naggyá, együtt nőtt a fővárossal, annak a nagy közigazgatási szervezetével; – munkájában pontos és megbízható s ebben lényegesen hozzájárul a közigazgatás gyorsításához; amit kezéből kiad, az érdemileg is, formailag is kifogástalan – és művészi nemcsak nagy dolgaiban, de legapróbb kiadványaiban is. Hányszor betűzgetjük keservesen egyik-másik hatóság vagy bíróság könyomatos kiadványait s mily tiszta, hibátlan, alakilag is szép és olvasható a házinyomdából kikerülő legkisebb értesítés is. A tökélyre, a művészire való törekvés látszik meg mindenben, ami a mi házinyomdánkból kikerül.

S ebben Jauernik Nándornak nagy érdeme van; művészi lelke ihleti ezt az ipari vállalkozást. A cinquecento szelleme lelkesíti őt is, az a szellem, melyben a művészet egybeolvadt az iparral s alkotott messzi időkre szépet és maradandót.

Azért én örömmel üdvözlöm Jauernik Nándorban munkásságának 25 éves évfordulóján azt a férfiút, aki nemcsak dolgozott, de a reábízott intézményt naggyá is fejlesztette s művészi alakot lehelt kiadmányaiba.

Jauernik Nándor a főváros azon férfiai közé tartozik, kire igazán büszkék lehetünk s a külföldön is dicsőségünk, mert a magyar kultúra zászlaját vitte diadalmasan előre.

D<sup>R</sup> SZEBENY ANTAL  
országgyűlési képviselő,  
székesfővárosi bizottsági tag.

A székesfővárosi házinyomda egyike a főváros legrégebbi községi üzemeinek, mely a maga zajtalan, de sikeres működésével nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a községi üzemek létjogosultságát nálunk is elismerjék. A házinyomda azonban nemcsak közvetve példájával, de megbízható és gyors működésével közvetlenül elősegítette a városi üzemek községestése körül legutóbb vívott harcok eredményes lefolyását és ha majd – remélhetőleg nem túl hosszú idő múlva – az e téren még hátralevő munka is eredményesen el lesz intézve, úgy joggal lesz mondható, hogy a főváros e megújítási processzusának egyik legsikeresebb harci eszköze e feladatának mindig pontosan és lelkiismeretesen megfelelt házinyomda volt.

D<sup>R</sup> FORBÁTH IMRE  
mérnök, műegyetemi magántanár.

Sehr gerne benützen wir die Gelegenheit Ihres 25 jährigen Dienstjubilaeums, um Sie zu demselben vom ganzen Herzen zu beglückwünschen. Wir geben ganz besonders unserer Freude darüber Ausdruck, dass die Städtische Buchdruckerei, unter Ihrer zielbewussten, fachmännischen und künstlerischen Leitung, sich von ganz kleinen Anfängen zu einem so hervorragenden Institute entwickelte, welches heute mustergiltig dasteht und eine Zierde für die ganze graphische Branche bildet.

Möge es Ihnen, hochgeehrter Herr Director, vergönnt sein noch eine lange Reihe von Jahren an der Spitze Ihres Institutes zu wirken, dann wird dasselbe auch fernerhin eine ihm gebührende allererste Stelle in unserer Branche behaupten, zum Stolz der Stadt Budapest, zur Freude aller Fachgenossen und zu Ihrer persönlichen Genugthuung als kunstsinnigen Jünger Gutenbergs.

OTTO GEEL  
Wien.

Jauernik Nándor 25 éves jubileuma a jól teljesített munka ünnepe. Huszonöt év szakadatlan munkássága nemcsak méltó az ünneplésre, de jogot is ad hozzá. És ebben az ünneplésben nem csak magam, hanem a vezetésem alatt álló mérnöki hivatal minden tagja meleg együttérzéssel vesz részt, mert Jauernik Nándor alig 20 esztendőskorában, a mi hivatalunkban tette meg az első lépést, amely a mai értékes munkaköréhez vezette.

Alkotásait a művészi érzés jellemzi, melyet minden munkájába bele tudott vinni. Ezt hirdetik azok a művészi értékű díszpolgári oklevelek, Budapest székesfővárosnak Ő Felsége a király 25 éves jubileumára készített hódoló felirata és egyéb más alkotások, amelyek az ő kezeiből kerültek ki.

Az 1895. év fontos dátumot jelent pályafutásában. Ekkor került az akkor még a kezdet elején álló székesfővárosi házinyomda élére.

Az azóta elmúlt aránylag rövid idő elég volt neki ahhoz, hogy abból egy minden ízében modern s feladata magaslatán álló intézetet teremtsen.

E hosszú és tettekben gazdag mult után, a jól teljesített munka öntudatával fogadhatja mindnyájunk szerencsekívánatait.

DEVECIS DEL VECCHIO FERENC  
kir. tanácsos, székesfővárosi középítészeti igazgató.

A huszonöt éves becsületes munkásságnak csak egy része esik a házinyomdára, de ez alatt az idő alatt Jauernik Nándor a székesfőváros egyik legsikerültebb és leghasznosabb üzemének meg szervezésében, vezetésében és irányításában lankadatlan, önzetlen és puritán munkásságával a székesfőváros javára oly fényes eredményeket ért el, hogy ezek értéksége legalább is az egész huszonötévvel fölér.

HAHÓTHY SÁNDOR  
székesfővárosi bizottsági tag,  
felső leányiskolai és leánygimnáziumi igazgató.

Huszonöt év! Az emberiség életében igen kis idő, a világ forgatagában alig számít valamit! De óriási nagy idő az egyénre. Az átlag emberi kor határán, még megélni is mindössze az élők felének adatott meg.

Huszonöt év a munka mellett – különös áldás a Gondviseléstől!

Ez már csak a kiválasztottaknak jut osztályrészül. Szeretettel üdvözlöm jubilánstársamat, én, aki az Ég kitüntető kegyéből már régen megéltem az ötvenéves munka aranyjubileumát és nyolcvanéves korommal, küszöbén állok a hatvanadik évnek munkával s ép erővel remélve annak átélését.

LOVAG FALK ZSIGMOND  
udvari tanácsos,  
a „Pesti könyvnyomda részvénytársaság” elnöke.

A huszonötéves közszolgálat a jelen esetben annyival is inkább reászolgál az osztatlan elismerésre, mert a nyomdaigazgató úr hivatali tevékenységéhez egy mintaszerű és hasznos intézmény megalkotásának az érdeme fűződik.

RÉNYI DEZSŐ  
tanácsnok.

„Művész hazája e széles világ” – mondja a költő, s kifejeződik ennek igazsága Jauernik Nándor pályájában is. A jó sors idehozta közénk idegenből, hogy magyarrá válva szívben és lélekben, magyarrá tegye a művészetét is, amellyel érdemes fejlesztőjévé vált a magyar

nyomdászatnak. Az ünneplés zaja, mely jubileuma alkalmával körülveszi, csak az ő külső dicsőségét mutatja; a legszebb, a legnemesebb jutalmat más valami szerzi meg számára: a saját szíve, amelyet örömmel dobantat meg abbeli fenséges öntudata, hogy ő mindig a munka embere volt és mindig becsületesen teljesítette kötelességét. Mindvégig boldogsággal töltse el szívét ez a férfias érzés – ezt kívánom neki e legszebb ünnepnapján, munkássága megbecsülésének ünnepén.

HORNYÁNSZKY VICTOR  
udv. tanácsos.

Ha e sorok alkalmasak volnának arra, hogy az igaz érdem szolgálatában álljanak, akkor Jauernik Nándort nemcsak mint egy nagy városi üzem érdemekben gazdag vezetőjét, hanem mint olyant örökítenék meg, aki a szép formáknak és a művészi ízlésnek valóságos nagymestere.

D<sup>R</sup> BERCZEL JENŐ  
tanácsjegyző.

Wienből jött és magyarrá lett! Becsületesen és szorgalmasan dolgozott! Így ismerem Jauernik Nándort, Budapest székesfőváros házinyomdájának igazgatóját, akit 25 éves városi szolgálata fordulóján őszintén üdvözlök.

WILLINGER FERENC  
székesfővárosi bizottsági tag.

Amikor a székesfőváros törvényhatósági bizottsága közgyűlésének elhatározásából néhány lelkes barátommal együtt a régebben elhanyagolt állatkert újjászervezésébe fogtunk, szorgos munkálkodásunk közben láttuk csak igazán: milyen szép és mindenki előtt kedves, nagy feladat megoldására vállalkoztunk.

Általában szívesen támogatva mindenki részéről, feladatunk terjedelme nőtt és kötelességünk domborodott ki belőle annak a gondolatnak megvalósítása, mely bennünk kezdettől fogva élt: hogy állatkertünket nemcsak látnivaló, kellemes szórakozó- és üdülőhelyé, hanem egyúttal értékes kulturális intézményé kell alakítanunk.

A külföld állatkertjeiben erre már régóta törekednek és sikerrel használják a szemléltető oktatásnak azt a módját, hogy minden kalitkára, ketrecre, udvarkerítésre, amelyben állatok vannak, odaakasztják a nézők szeme elé az illető fajok képét, odaírják nevét és kisméretű világtérképen megjelölik földrajzi elterjedése határait. Mindenki nézi, olvassa és tanul belőle, sőt még növelhetjük a tanulságot e képes-levelezőlap formájú táblácskák révén, ha az állat életéből egy-egy biológiai mozzanatot, vagy jellemző sajátosságát örökítjük meg.

Minden állatnak más-más megfigyelni való érdekessége van; a mi állatkertünkben 3–400 ilyen képre lesz szükségünk. Hozzáértő művészeink vannak, akik ezeket a közönség tudatos foglalkoztatására megfestik; költségünk is lesz rá, mert ezrével árusítjuk majd közülök a leg-tetszebbeket és leghasznosabbakat, mint képes-levelezőlapokat; azonban ki fogja nekünk e lapokat az ehhez szükséges tökéletes nyomdai berendezéssel és finom ízléssel nyomtatni sokszorosítani?

Többször gondolkoztam már ezen, mert közeledik az idő, amikor bele kell fognunk e kényes munkába, s ekkor jelentkezik Ön igazgató úr szeretetreméltó módon, mintha csak megsejtette volna tervünk tartalmát és bizonyára hasonló gondoskodással és állatkertünk iránt való

szeretettel eltelve: elküldi nekem szíves figyelme jeléül mindazokat a tanulságos képeket – egész gyűjteményre valót – amiket legutóbbi nagy útján a külföldi állatkertekben megszerezhetett. Rögtön megfogamzott bennem és bizottsági tagtársaimban a gondolat, hogy Önt kérjük fel segítő dolgozótársul szép feladatunk végrehajtásában. Tudjuk, hazánkban senki tökéletesedettebb szakszerűséggel, senki több szeretettel nem teljesítené ezt a kérésünket, mint Ön.

Ugyebár, milyen furcsa ember vagyok én: ma, amidőn a székesfőváros szolgálatában eltöltött hasznos munkálkodása negyedszázados évfordulója alkalmából mindenki méltányolja a működését és üdvözli Önt, én e nagy kéréssel állok elé és újabb munkára szólítom. Mentségemül szolgáljon az az őszinte bizalom, melyet mindnyájan – érdemeit ismerve – Önről vallunk. Ha magyarázó képeink az állatkertben sikerülnek, az a tudat lesz jutalmunk, hogy hazánk kulturájának bástyáit ismét egy-egy kövel erősítettük, amiben közös részünk lesz. Ne tagadja meg tehát kérésünket.

D<sup>R</sup> LENDL ADOLF  
székesfővárosi bizottsági tag.

Den som lever och verkar för det evigt sköna i lifvet hans lif blifver en Kedja af ljufva minnen.

PER HOLMGREN  
Stockholm.

Igen sok szakember éles vonással hajlandó elkülöníteni az ipart a művészettől! Az elfogulatlanul ítélkező nem tudja a kettőt egymástól elválasztani. Tényleg csak olyan ipari eredmények keltenek a szemlélőben meglepedést, amelyek azoknak igényeit is kielégítik, akik az ipartermékben is a művészi szépet keresik.

Hogy a kiválasztottak kezében az ipar művészetté válhatik, annak kimagasló példáját adja Jauernik Nándor működése!

D<sup>R</sup> KOVÁCH ALADÁR  
kir. tanácsos.

Hűséggel, tudással és kitartó szorgalmas munkával lehet egyedül nagyot alkotni.

MÁTTYUS ARISTID  
székesfővárosi bizottsági tag.

A tipográfusok községében régtől fogva bevett szokás, hogy tagjai egymás között nemcsak a tisztán szakmabeli kérdéseket tárgyalják, vitatják, hanem – főleg a fővárosban – a különféle nyomdai intézeteket és munkákat is bírálgatják, osztályozzák, vagyis népszerű nyelven fejezzem ki magamat, idegen porták előtt is söpörnek.

A fővárosi házinyomdának ezen osztályozásnál ugyancsak szerény hely jutott valamikor. S mikor híre ment annak, hogy a nyomda élére oly igazgatót állított a főváros, aki nem a mi községünkben nevelkedett, hanem idegen kertből plántálódott át Gutenberg templomába: a község tagjai bizonyos gyanakodással nézték a jövevényt.

Ám a kis könyomda csakhamar könyvnyomdával is bővült, aztán észrevétlen növekedett, csöndben terjeszkedett, munkaköre mind tágabb lett, míg a világ egyszerre csak azt tapasztal-

talta, hogy a főváros nyomdai munkáira a nyilvános pályázatok megszűntek, mert a házi-nyomda maga látta el a székesfőváros szükségleteit. A tipografus község tagjai fölnezeltek, érdeklődni kezdtek, s ez az érdeklődés annyira fokozódott, hogy egyszer csak csapatostul kezdtek seregleni a megizmosodott intézet megtekintésére. És ekkor meglepetve láttak egy teljesen modern, ideális nyomdai műhelyt, felszerelve a kor legújabb technikai vívmányaival, helyenként oly gépekkel, minőket nálunk eddig csak hírből ismertek.

Azt a férfiút, aki e mintaintézetet szorgalmával, zseniálításával megteremtette, céltudatosan fejlesztette s mai nap is igazgatja, működésének negyedszázados fordulóján méltán ünnepli a tipografusok községe is, amely örömmel nyújtja Jauernik Nándornak az őszinte elismerés koszorúját. Köszönetet mondok a házi-nyomda személyzetének, hogy nekem alkalmat adott, hogy öreg nyomdász létemre néhány babérlevelet fűzhessek e koszorúba.

BENDTNER JÓZSEF

Zu jener Zeit, als wir noch gemeinsam „als hoffnungsvolle Kunstjünglinge“ in der Zamarsky-schen Kunstanstalt sorgenlos unsere Flegeljahre verbrachten, stand eines jeden die Zukunft und das höchste Ideal vor Augen etwas tüchtiges zu werden und eine womöglich hohe Stufe in unserem Berufe zu erreichen.

Die Muse unseres Faches hat Ihnen die Wege gezeigt, an welche Sie mit Ihren Begabungen den Piedestal erreichen können. Was Sie sich als Ideal vor die Augen gestellt haben, das haben Sie als tüchtiger Fachmann und Menschenfreund erreicht, und jetzt nach circa 30 Jahren haben Sie alle diese Stufen bestiegen.

Die Begleitung Ihres Weges waren Ambition und Talent! Obwohl mein Ideal mir untreu geworden ist und das Schicksal die Wege meiner Laufbahn oft durchkreuzt, so freue ich mich trotzdem Sie an der Spitze eines solchen Unternehmen zu sehen, und schliesse mich auch zwischen diejenigen an, welche Ihnen zum 25-jährigen Jubiläum ihre Wünsche darbringen. Sie mögen in bester Gesundheit im Kreise Ihrer Familie und zum Wohle Ihrer Mitarbeiter auf noch höheren Stufen Ihr 50-tes erleben und feiern können.

K. KOLLER

Mit Kunst oder Portrait kann ich hier nicht dienen,  
Ein Genius ist an meiner Wiege nicht erschienen,  
Geboren unter eines alten Jägers Dach,  
Erteil ich Dir Rat aus Nimrods Fach.  
Du bist ja Jäger und recht guter Schütze,  
Doch fehlst Du, kommst leicht in die Hitze;  
Beinahe hätte ich die Achtung vor Dir verloren,  
Wenn Du sprachst von des Hasens Ohren,  
Löffel nennt man seines Kopfes Schmuck,  
Und Lichter heisst man sein Geguck.  
Kérem szépen! was sind den das für Faxen,  
Von Läufen spricht man und nicht von Haxen.  
Ist beim Strich Dir Hubertus gewogen,  
So kommt die Schnepf im Zick-Zack geflogen.  
Doch das Schicksal ist oft grausam und voller Tücke,  
Schiess nicht in Zack wenn die Schnepf ist im Zicke.  
Du predigst Diät und bist kein Trinker

Dafür aber ein Läufer äusserst flinker,  
Ein guter Tropfen kann nicht genieren,  
Das schärft doch nur das gute visiren,  
Macht hell das Aug und schafft frohen Sinn,  
Paula gibt Fourage in Rücksack rinn.  
Hüte Dich davor wie es andere machen!  
Die trinken zu viel von den guten Sachen,  
Da werden die Augen denn allzu klar,  
Der Has stellt sich Dir gar doppelt dar,  
Und da kann ich Dir mit Bestimmtheit sagen,  
Solchen Hasen wirst Du nie erjagen.  
Bum! Bum! Ein Doppel nach dem Wild:  
Óh, jaj! Getroffen ist nur das Trugebild.  
Davon ist der Has auf den Läufen den flinken,  
Schluss! Eine neue Weitschussflinten.

\*\*\*

Dies gelt' Dir als herzlichste Gratulation  
Dir Weitschiesser und Jubilar  
Die Verse nehme nicht als Hohn  
Ein Weidmanns Heil aus Deiner Jäger-Schaar.

FRANZ FREI

Nagy művek lerombolásához 25 perc is elégséges, az alkotás munkájához nem egyszer 25 év is kevés. Te 25 év alatt annyit dolgoztál a köz érdekében, hogy annak maradandó emléke lesz.

GORECKY ZSIGMOND  
IV. ker. elöljáró.

25 éves munkásságod s humánus működésed legszebb bizonyítéka e könyv, melynek minden lapja egy-egy babér ahhoz a koszorúhoz, amelyet a legilletékesebb kezek fontak.

Az önzetlen baráti érzés nevében fűzök magam is egy levélkét e babérokhoz, melynek hivatása a szeretet melegét árasztani az ünnepeltre és az ünneplőkre.

EMBER ELEK  
szerkesztő.

A kerületi elöljárósági nyomtatványok révén évek óta állandó összeköttetésben vagyok a házinyomdával. Ez alatt az idő alatt a szerény műhelyből hatalmas gyár fejlődött, amely nemcsak a munkások egész tömegét foglalkoztatja, hanem annyira beilleszkedett a közigazgatás szövevényes gépezetébe, hogy az utóbbi már el sem tudna nélküle lenni.

Berendezése modern, üzeme pontos és minden munkája a kor színvonalán áll. Ugyanezért én is szívből üdvözlöm a jubiláns igazgatót, akinek e hatalmas munkában elsőrangú része van!

HANVAI SÁNDOR  
királyi tanácsos, V. kerületi elöljáró,  
a ker. elöljárói értekezletek elnöke.

Gestatten Sie, dass wir Ihren bedeutungsvollen Jubelfeste unseren aufrichtigsten und herzlichsten Glückwunsch zum Ausdruck bringen.

Mit gerechtem Stolze dürfen Sie, sehr geehrter Herr Direktor, auf diese Tätigkeit zurückblicken; ist es doch Ihrer tatkräftigen Leitung und Ihrer Umsicht zu danken, dass sich die Kommunaldruckerei zu ihrer jetzigen Blüte entwickelt und eine nach so vielen Richtungen hin vorbildliche Einwirkung auf das gesammte Graphische Gewerbe Ungarns genommen hat.

Möge es Ihnen vergönnt sein, in Gesundheit und Rüstigkeit noch lange Jahre Ihre reichen Erfahrungen und Ihre ungeschwächten Kräfte den Diensten dieser Stätte gewerblichen Schaffens zu widmen und möge das Institut unter Ihrer Leitung auch ferner blühen und gedeihen.

SCHELTER & GIESECKE  
Leipzig.

Szorgalmas munka és kitartás: ezek biztosítják az alkotásokat! Az alkotások gondolata azonban a művészi lélek méhében fogamzik és onnan azt a művészi hajlamok emelik ki.

Jauernik Nándor művészi lelkének és hajlamainak köszönheti a főváros, hogy egyszerű, kicsiny könyomdájából műintézet lett, amely mintaszerű és gazdaságos. Ez elvitathatatlanul Jauernik Nándor érdeme.

D<sup>R</sup> MELLY BÉLA  
székesfőv. árvaszéki elnök.

Jauernik Nándor nemcsak tudással és művészi érzékkel, de mindig jó kedéllyel és kedvvel végezte munkáját. Végezze továbbra is hasonlóan, sok jó embere igaz öröme.

D<sup>R</sup> VITA EMIL  
székesfővárosi tanácsjegyző.

Jubileuma alkalmával őszinte tisztelettel gratulál

STANKOVICH SZILÁRD  
polgármesteri titkár.

Mikor ezelőtt tizenkét évvel jelen voltam Gutenberg születésének ötszázadik évfordulója alkalmából Mainzban rendezett ünnepségeken és láttam, hogy a Nagyherceg élén hogyan hódol az egész világ tudományos képviselője Gutenberg szellemének, világos volt előtttem az, hogy helyesen hiszem, hogy Gutenberg nyomdokába lépő nyomdászság nem mesterség – hanem művészet.

A művész inspirációja volt az, ami Gutenberget vezette feltalálásában és működésében, és mindannyi művészlélek volt, akik a nyomdászság előrehaladásában századokon keresztül közreműködtek.

És ha felvetem azt a kérdést ma, vajjon a mi időnkben művészet vagy mesterség-e a nyomdászság? akkor, bár tisztán áll a felelet, mégis csak habozva nyilatkozhatnék. Miért? Azért, mert azalatt a 25 év alatt, amióta Jauernik Nándor önállóan vezeti a főváros házinyomdáját, különösen a főváros területén oly mértékben szaporodtak el azok a nyomdák, amelyekben a mesterség csalafintasága inkább dominált, mint a művészeti törekvés. Ez idézte fel azt az

óriási versenyt, melyben egyaránt szenvedett a munkaadó és a munkás és ez teremtette azt az állapotot, amelyben a fejlődő nyomdászművészetnek folyton védekeznie kellett a mesterség kontársága ellen. És ez az örökös védekezés igen sokszor az eredmények rovására ment. Az utolsó egypár esztendő óta, mintha javulna a helyzet.

És Jauernik Nándor, aki művészlélekkel megáldva egy oly intézetet vezet, ahol bátran érvényesítheti művészi tudását, abban a szerencsés helyzetben van, hogy a javulás idejét is megérhette és példaadásával a művészet előbbrevitelében is közreműködhet.

Mindannyian üdvözölhetjük benne jubileuma alkalmából azt a nyomdász-művészt, aki a többi művésszel egysorban dolgozik azért a becsületes célért, hogy hazánkban is úgy, mint a nagy világban a nyomdászság – művészet legyen.

Üdvözlöm én is Jauernik Nándort baráti tisztelettel!

ZILAHY SIMON  
kir. tanácsos.

Az életben két hatalmas tényező: a „Tudás” és az „Akarat”. Hogy van olyan ember, aki mind a két tulajdonságot magában hordja s érdekükben ledönt minden akadályt, hogy azokat a köznek javára fordíthassa, annak méltó példája Te vagy igen tisztelt barátom!

JAISER GYULA

A munkának legszebb és legértékesebb jutalma a siker és eredmény, melyet vele elérünk.

Midőn negyedszázados munkásságának fordulójához érkezett, büszkén tekinthet munkájának eredményeire, melyek teljes sikert biztosítottak.

Örömmel használok fel a ritka alkalmat, hogy sok évi buzgó működésének eredményéhez őszinte szerencsekívánataimnak kifejezést adjak azon óhajomásom keretében, miszerint engedje a Gondviselés, hogy még sok éven át gyakorolhassa munkásságát teljes erőben és egészségben.

SCSERBOVSZKY SZANISZLÓ  
székesfővárosi tűzoltófőparancsnok.

A főváros házinyomdájának létesítését én régóta pártoltam, valamint pártolok minden intézetet, mely a város önrendelkezését tágitja, erősbbít és egyre több munkást – ez esetben mondhatni a legintelligensebbek köréből – a főváros hatóságához közelebb fűz. Örülhetünk most már annak, hogy a főváros házinyomdája Jauernik Nándor igazgató 25 éves vezetése alatt műszaki, pénzügyi s minden egyéb tekintetben nagyra fejlődött.

FENYVESSY ADOLF  
udv. tanácsos,  
a képviselőházi gyorsiroda főnöke.

A munka ünnepe az egyén, az ember ünnepe!

Huszonöt évig dolgoztál becsülettel, odaadással, megérdemled, hogy ünnepeljünk érte! Koszorú van a fejeden. A munka koszorúja. S büszke lehetsz rája, olyan büszke, mint a háború hőse az ő cserfakoszorújára! Te is megküzdöttél érte!

Huszonöt év! Egy emberöltő! S itt állsz előttünk még mindig új munkára készen. Nem fáradtan, hanem frissen és erősen! Ezért tisztelve és szeretve ünneplünk Téged!

KURFÜRST MIKSA

Huszonöt esztendő hivatali munkálkodás legszebb jutalma a lelkiismeretesen teljesített kötelességek édes öntudata.

MELHA KÁLMÁN  
székesfővárosi tiszti főügyész.

Aki becsületes, kitartó, munkával, szakmája iránt való szeretetének érvényesítésével kivívta magának szaktársai és tisztelői nagy számának elismerését és becsülését, az nagyobbat alkotott, mint aki seregeinek erejével csatákat nyert.

Jauernik seregei a kultura szolgálatában dolgoztak és vezérük példáján buzdulva, díszére váltak a székesfőváros dolgozó elemeinek. Ezért is a jubiláló vezetőt illeti elismerés, aki büszke lehet arra, hogy szép ünnepe alkalmából a legszebbet mondjuk el róla, amit polgárról lehet: Becsülettel teljesítette kötelességét.

GELLÉRI MÓR  
kir. tanácsos.

Szüksége volt a városnak  
2 millió fontra,  
Így jutottunk mi egymáshoz  
Szíves jó viszonyba.

Együtt nyomtuk a „bon”-okat  
Hat-hét éjjel nappal,  
S tudásodra csak azt mondom  
Hogy: „le a kalappal.”

Gutenbergnek mesterségét  
Művészetté tetted,  
Szakkörök is elismerik  
E művészi tetted.

S együtt vittük a „bon”-okat  
Szárazon és vizen,  
S kitartottál jóban, rosszban  
Velünk együtt híven.

Ám az úton jó nyomdászból  
Csak hű barát lettél,  
Elölünk közlakomákon  
Semmit el nem ettél.

Ezért hát én szeretettel  
Azt kívánom Néked,  
Hogy még számos sok éven át  
Isten tartson Téged.

GRIMM GÁBOR  
székesfővárosi számvevő.

Magyarországon minden pályához valamely képesítés kell, míg külföldön a rátermettség és szakértelem mértékadó az alkalmazásnál. Jauernik barátom rátermettsége és szakértelme oly magas színvonalú, hogy részére bátran kiállítjuk a bizonyítványt, mely szerint: Jauernik kiválóan képesített elsőrangú erő.

Kelenföldi TELKES ALADÁR  
székesfővárosi bizottsági tag.

Jauernik Nándor urat igaz nagyrabecsüléssel üdvözlöm én is, mert egyike azoknak, akik beigazolták, hogy a munka, emberi mivoltunk és hazafiúi jelentőségünk azon a terén, hol a hivatást erőnknek minden nemével betöltjük, nemesítő hatással bír, aminek dokumentumát szolgáltatva virágzó alkotásával.

THÉK ENDRE  
udvari tanácsos.

Azt mondják, a siker a szerencse ajándéka, de hogy olykor huszonöt évig is meg kell dolgozni érte, arról hallgatnak.

ÁCS FERENC  
székesfővárosi számvevő.

A munka egyik legszebb jutalma kétségtelenül az, ha valaki annak eredményét megérzi s abban gyönyörködhetik. Neked, kedves barátom, megadatott az a boldogság, hogy egy nagy alkotásnak alapjait lefektetve, azt betetőzd. Kívánom, hogy teljes egészségnek örvendve, még számos évig hallgathasd érzékeidnek oly kedves gépeid ritmikus zenéjét.

PREUSZNER FERENC  
székesfővárosi közbűgőhídi és állatvásári igazgató.

Szerencsés véletlen, hogy Jauernik Nándor a székesfővárosi házinyomda érdemes igazgatója a wieni festőakadémiát végezte s a grafikai művészetnek szentelte magát. Mint vérbeli művészember, széleskörű tudásával és finomult ízlésével kiváló szolgálatokat tett a magyar sokszorosító iparnak. S abban is szerencsésnek mondható, hogy ezelőtt 25 évvel Budapest székesfőváros szolgálatába került, mely a jeles grafikus nagyszabású terveit megértette s azokat pazar bőkezűséggel meg is valósította. Nagyon sok igazi tehetség elkallódik azért, mert épen azok nem méltányolják tudását, akiket szolgálni akar vele. Jauernik igazgató és a székesfőváros szerencsésen rátaláltak egymásra, megértették egymást és ebből a megértésből született szép eredményekre mindketten büszkék lehetnek.

MORÓCZ JENŐ

Hazánk szívében a székesfővárosnál eltöltött érdemdús 25 éves szolgálatod jubileuma alkalmával én is beállok ünneplőid sorába. Én, aki működésedet kezdettől fogva figyelemmel kísértem, mondhatom, hogy a főváros fejlődésének legnehezebb korszakában Te töltötted be azt a nehéz feladatot, amit az emberi szervezetben az idegek végeznek. A fővárosi adminisztráció egész folyamata a nyomdán fut keresztül, mely ma a Te kezéd zseniális vezetése alatt, nélkülözhetetlen intézménnyé fejlődött. Minden öntudatos ember a legnagyobb meglege-

dését munkájának sikerében láthatja. Ebbeli örömed tökéletes lehet. Őszinte szívvel osztozom örömödben, melyet legfeljebb munkatársaid elismerése és szeretete hatványoz azon fokig, ahol az ember a tökéletes boldogságot megismeri. Jubileumod alkalmából kívánom, hogy nagy műved sikerének boldogságát még számos évig élvezhessed, úgy a magad jól megérdemelt jutalmára, mint a székesfőváros közönségének anyagi és szellemi jóvoltára.

D<sup>R</sup> BARANSKI GYULA  
székesfővárosi bizottsági tag.

Teremteni, alkotni a legszebb feladat, mely embert lelkesíthet. Nagy dolgot alkotni, a semmi-  
ből közhasznú intézményt létesíteni oly életcél, melyért szenvedni öröm, küzdeni dicsőség.

D<sup>R</sup> THIRRING GUSZTÁV  
a székesfővárosi statisztikai hivatal igazgatója.

Örömmel és büszkeséggel üdvözlöm az I. kerületi Szabadpolgárt a betű és ábrázolás hűséges és szeretetteljes szolgálatában. Zárday Józseftől, a m. kir. államnyomda igazgatójától és bizottsági tagtársamtól tudom, hogy Jauernik Nándor legelsőrendű szakember. De én ezenfelül igen nagyra becsülöm a bátor kezdeményezést, nagyszabású és mégis körültekintő haladást, mellyel házinyomdánkat mintaszerűvé tette.

D<sup>R</sup> PLATTHY GYÖRGY  
székesfővárosi bizottsági tag.

Jauernik Nándor tetőtől talpig modern felfogású ember, akinek hatalmas teremtő és szervező képessége van. Nem utolsó tulajdonsága az éles emberismeret; ezzel tudott maga köré egy olyan gárdát gyűjteni, mely ugyan meghalni nem akar, de nem is enged a modern haladás harci mezején. Budapest fővárosa Jauernik igazgatónak, a sokaktól nagyrabecsült jubiléumnak köszönheti, hogy nyomdája egy igazán mintaszerű intézmény; ez: berendezéseiben, alkalmazottainak a viszonyokhoz mért tisztességes ellátásában, s ez utóbbiból kifolyólag a korrekt, szép munkák előállításában nyilvánul. Legyen szabad csekélységemnek is sorakozni azon számos tisztelője mellé, kik őt a jubileuma alkalmából őszinte szívvel üdvözlöik.

TANAY JÓZSEF  
a „Grafikai Szemle” szerkesztője.

Budapest székesfővárosának házinyomdát és az ezzel kapcsolatban levő grafikai osztályokat létesíteni, a belső és a nyilvános felelősséget tekintve, merész vállalkozás volt!

Jauernik Nándor a nehézségekkel nem törődve, kiváló szervező tehetségével megoldotta feladatát, mely már maga az egész embert lekötötte!

Nem is ez az, amely az ő 25 éves jubileumát megaranyozza, hanem az az erős akarat, kitartás, széles látkör és művészi lelkének együttes munkája, mely a vállalatát a változó korbéli áramlatok magaslatán tudá tartani, s azt naggyá fejleszteni!

A vállalat érdekében eltöltött 25 esztendő alatt elért siker és eredmény bizonyítja ezt, s midőn ez alkalommal üdvözlöm, kívánom, hogy nemcsak a siker virágait, de gyümölcseit is élvezze a munka nyugodt megelégedésével s örömeivel életének legszélső határáig!

GOTTERMAYER NÁNDOR

A székesfőváros házi nyomdája azon intézményeink egyike, mely aránylag rövid időn belül a fejlődés és tökéletesedés magas polcára jutott. 15 év előtt még csak egy kis könyomdánk volt, mely 6 géppel dolgozott és készítette el a házi használatra szükséges iratok sokszorosítását. Ebből a mustármagból fejlődött ki a házi nyomda, mely minden tekintetben lépést tart a nyomdai technika fejlődésével, nem egy tekintetben pedig első a főváros területén levő nyomdák között. Ezt a fejlődést igazgatójának, Jauernik Nándornak szakértelme, jóízlése, művészi érzéke, a sokszorosító művészetben való jártassága és minden irányú tudása hozta létre. Igaz, hogy a mai eredményt nem tudta volna létrehozni a főváros Tanácsának és a nyomdai ügyek mindenkori előadójának hozzájárulása és támogatása nélkül, de abban is művésznak bizonyult, hogy a szükséges támogatást mindenkor megtudta szerezni.

Mindezekért üdvözlöm őt a főváros szolgálatában eltöltött 25 éves működése alkalmából és kívánom, hogy a megkezdett úton bátorsággal és kitartással haladjon tovább.

D<sup>R</sup> TOLDY LÁSZLÓ  
székesfővárosi főlevéltáros.

Jóleső érzés az, ha az ember hasznosat és maradandót alkothat.

Jauernik Nándor lelkét is felemelő érzés töltheti be, amidőn most 25 éves jubileumán látja, hogy egy igen szerény és kezdetleges műhelyt az ország egyik legmintaszerűbb nyomdájává fejlesztette. Kívánom, hogy szakbeli tudása és energiája még sokáig javára legyen a vezetésére bízott intézetnek s a magyar iparművészetnek, amely társulatnak már oly régi tagja.

GYÖRGYI KÁLMÁN  
a „Magyar Iparművészet” szerkesztője.

25 év alatt sokat terveztél, sokat alkottál,  
Sokat dolgoztál, sokat fáradtál;  
25 év alatt sok barátot szereztél,  
A második jubileumon olvasd meg,  
Hányat vesztettél?!  
Alkotásid buzdítsanak a jövőre,  
Jó barátaid becsüld, szeresd örökre.

REITTER FERENC  
székesfővárosi számtanácsos.

A székesfővárosnál teljesített negyedszázados szolgálata fényesen igazolja azt, hogy erős akarat, lelkes törekvés diadalt arat és hogy a szaktudással párosult ügyszeretet, kezdetlegesebből is mintaszerű intézményeket fejleszthet.

Ezen jubiláris évforduló alkalmával szívesen üdvözli és még sok eredményes munkában eltöltött boldog évet kíván

RÖZSÉNYI IVÁN  
a székesfővárosi vegyészeti hivatal igazgatója.

A „Jauernik” név nemcsak mi előttünk, nyomdászok előtt ismerős, akikkel ma egy talajt szánt s Gutenberg művészetével munkálja a kultura földjét. E név rég túlnőtt szakmánk díszes keretén, mert mint grafikus és rajzművésznak már 20–25 év óta osztatlan elismeréssel adózik a nagyközönség. A „Hódoló és üdvözlő feliratai” és egyéb művészi munkák már akkor ismertté tették Jauerniket a grafikus művészt, amikor mint rajzoló csak művészetének élt, s ekkor valószínűleg ő maga gondolt legkevésbé arra, hogy egykor mint a székesfővárosi házinyomda igazgatóját fogják ünnepelni.

Ha elveim, felfogásom és szívem szerint egy vérbeli nyomdászt látok egy nyomda beléletének vezetésében, úgy mindig őszinte örömmel állok az ünneplők sorába; Jauernik igazgatóban nemcsak a kiváló grafikust, hanem a jóindulatú, finomlelkű barátot is szerencsém van tisztelni és becsülni.

S most, midőn a tisztelők és barátok serege rója le a becsülés és szeretet adóját, őszinte érzelmekkel tartok én is az ünneplőkkel, nemcsak mint nyomdász, hanem úgy is mint a Jauernik család egyik igaz tisztelője s üdvözlöm az ünnepeltet!

FUCHS ZSIGMOND

A fővárosi házinyomda ama községi üzemeink egyike, amelyre méltán büszkéek lehetünk. Én, aki oly bizottságokban működöm, ahol a nyomdának gyakran igen fontos szerep jut az előkészítés dolgában, sokszor csodálkoztam azon a gyors és pontos munkán, amely a nyomdából kezeim közé került. A házinyomda annyira megkönnyíti a mi teendőinket, hogy ma már szinte nélkülözhetetlen tényezője bizottsági tagsági működésünknek. És hogy ez a városi intézményünk ily pozícióra tett szert, abban kétségtelenül Jauernik Nándor igazgató úré az oroszlán-rész. Az ő kitartó energikus munkájának eredménye a mi jelenlegi házinyomdánk s azért szívből kívánom neki, hogy huszonöt évi fáradozásának ezt a szép eredményét sokáig örömmel élvezhesse.

D<sup>R</sup> RIPKA FERENC

a székesfővárosi gázgyárak h. vezérigazgatója.

Hogy a házinyomda ma a főváros intézményei között egyike a legjobban szervezettnek – ez Jauernik Nándor igazgató céltudatos vezetésének köszönhető, – aki önzetlen és önmegtagadó munkássággal a nyomda munkaképességének fokozásán és tökéletesítésén fáradhatatlanul működött. Ezen ernyedetlen buzgalmának közvetlen tanuja voltam s ezért igaz, őszinte örömmel üdvözlöm ünnepése alkalmából. Eddigi sikereihez melegen gratulálok s további működéséhez kitartást, erőt és jó egészséget kívánok.

GLÜCK FRIGYES

székesfővárosi bizottsági tag.

Hamvadozó faggyúgyertya fősvény világánál,  
Ül a tudós elmerengve s képzelme messze száll.  
Mély barázdát szántott immár homlokára a gond,  
Tisztos fején az ezüst haj gyér koszorút font...!!...?

Huszonöt évig dolgoztál a nyomdán,  
És csak a sírban fogsz pihenni a hosszú éjszakán.  
De míg oda térnél, várj meg minket Pajtás!

Ötven évig várhatsz!! Tilos a gyors hajtás!  
Üdvözlők sorába Holló, Berczik Pista,  
Neked ezt a rajzot és e lapot írta!

BERCZIK ISTVÁN  
min. számvevőségi igazgató.

A kitartó munkásság leghatalmasabb fegyverünk az élet küzdelmeiben. Ifjú korunkban egy kitűzött cél felé segít s később meghozza a legszebb elismerést, a megelégedettséget.

BAKÁCS JÁNOS  
bpest-belvárosi plébános, székesfőv. bizottsági tag.

Minden intézmény – mondja Emerson – egy embernek meghosszabbított árnyéka. Modern könyvtári üzem minden fázisában modern technikai készültséget követel meg; megköveteli nyomdájától is. Egyszer sem esett meg, hogy a székesfőváros házinyomdája ne tudta volna teljes megértéssel és technikai tökéletességgel kiszolgálni a Fővárosi Könyvtárt; és ezért hálásak vagyunk és meleg együttérzéssel veszünk részt ünnepében.

D<sup>R</sup> SZABÓ ERVIN  
székesfővárosi főkönyvtáros.

Azt tartják: minden ipart a művészetig lehet fejleszteni. A könyvnyomtatásnál ez megfordítva áll. Már megszületésekor művészet volt, mert nem csupán a tudás, a műveltség megszerzését könnyítette meg, hanem a művészi igényeket is ki kellett elégítenie. Hiszen az Attevantek remekei állottak elsősorban terjedésének útjában.

Hogy iparrá, még pedig nagy és hatalmas iparrá lett, azt az életnek, a mindenkori eszmék fejlődésének köszönhetjük; ezekkel az eszmékkel, gondolatokkal együtt növekedett nagyra a technikája, a technikai eszközök sokasága is. De azért ki merné azt mondani, hogy a könyvnyomtatás megszűnt művészet lenni? Talán sohasem volt annyira művészet, mint épen ma, amikor nem a verseny kényszerűsége, de az emberek lelkében felélesztett szép szeretete ösztökéli arra, hogy nagyot alkosson. Igaz, hogy messze elágazóak a vélemények, – mik a művészi könyvnyomtatás követelményei; a grafikus művész és a nyomdász ma még sok tekintetben egymással szemben áll, különösen nálunk, ahol a könyvnyomtatás anyagainak épen a művészi részét a külföld importálja. De épen az, hogy a könyvnyomtató művészet körül forrongásban vannak az eszmék, legjobb bizonyága annak, hogy ezen téren is folyik a hódító háború és amikor már mindennek meghódoltak előtte, akkor bizonyára egymásra lelnek: grafikus művész és nyomdász. Csak még néhány – nem, még sok olyan férfiú kellene, mint Jauernik Nándor, a székesfővárosi házinyomda igazgatója, aki művésznek készült és végre is egy ipartelepnek vezetője lett. Lehet-e tehát az másképp, minthogy amit az ifjúkor megtagadott tőle, azt a férfikorban teljes lelki erejével igyekezik érvényre juttatni. Láttam a székesfőváros házinyomdáját, behatóan megtekintettem ott mindent. De nem ismeretlenek előttem a termékei sem, sőt nem egyet mintaképül közöltem a szerkesztésem alatt megjelenő szaklapban. Nem csupán modernül berendezett ipartelep az, de a szó szoros értelmében vett műintézet, amelyre büszke lehet a székesfőváros, még inkább azonban annak igazgatója.

JANOVITS FERENC  
a „Magyar Nyomdászat” szerkesztője.

I angenämt minne bevarande Edert besök inom Centraltryckeriet sistlidna sommar beder jag fa till 25-ars Jubileet sända Eder min hälsning och bästa lyckönskan!

ERIA ONEMBURG  
Stockholm.

Minden munkálkodásával a szépet szolgálván, embertársainak sok örömet szerzett.

D<sup>R</sup> HARRER FERENC  
tanácsjegyző.

A művészet szárnyain indult fáradhatlan, céltudatos munka sikerei, az emberi küzdelmek legszebb jutalma, mely nemesítőleg hat és ideálisabb életre buzdít.

MÁRKUS IMRE  
kerületi elöljáró.

Jauernik Nándor igazgató sikerdús munkálkodásának 25-ik évfordulóját ünneplik tisztelői. Vajha megadtnék neki, hogy ebben a díszes állásban, pályatársai és személyzete, valamint minden őt nagyrabecsülő tisztelője örömeire, teljes friss erőben s az őt eddig jellemző munkakedvével ünnepelhesse meg működésének ötvenedik évfordulóját is.

SCHWEIGER MÓR

Ennek az emlékkönyvnek a t. szerkesztősége emléksorokat kér tőlem a székesfőváros házinyomda jubiláló igazgatójára vonatkozólag. Azt hiszem: legjobban úgy felelhetnék meg a megtisztelő föladatnak, ha leírnám a házinyomda eleven organizmusát, ha szavakkal le tudnám rajzolni azt a munkát, amely ebben a műhelyben állandóan folyik és amelyet erős akarat-tal, Argus-szemekkel, biztos kezekkel és – hozzá tehetem – melegen érző szívvel – irányít az a férfiú, aki az üzemnek megteremtője, biztos fejlődésének megalapozója volt. Az ilyen leírás legszebb dicsérete volna Jauernik igazgatónak, mert hiszen így a mű önmaga dicsérné a mesterét.

De mivel gyenge az én tollam az ilyen leírásra, azt ajánlom mindenkinek, aki szép és hasznos alkotásokért lelkesedik, hogy látogassa meg a házinyomdát és akkor nemcsak megismerni, hanem tisztelni és becsülni is fogja az alkotó mestert.

D<sup>R</sup> KEMÉNY GÉZA  
tanácsjegyző.

Jauernik Nándor művésznek készült, művész maradt: nyomdász lett! Van-e szebb művészet a nyomdászatnál? A fő, hogy mint művészetet kezeljék.

WALTER ERNŐ

Negyedszázados működése fordulóján tisztelettel üdvözlöm Önt, aki páratlan energiával és leleményességgel a házinyomdát sokoldalú műintézeté fejlesztette.

HAJNAL ISTVÁN

Őszintén kívánom, hogy Jauernik Nándorra, a szép iránt oly kiváló érzékkel megáldott derék férfiúra, sokszorozottan hulljon vissza az a sok áldás, amit a velünk, fővárosi alkalmazottakkal együtt töltött időben azokon az üdvözlő feliratokon kívántak másoknak, amelyeket éppen Jauernik Nándor készített mindenkor oly sok ízléssel és művészettel.

D<sup>R</sup> SCHMELHEGGER ÁRPÁD  
székesfővárosi tanácsjegyző.

Munkás-körökben a 25-éves jubileumoknak nem szeretnek valami túlnagy jelentőséget tulajdonítani.

Vezető állásban működő emberek azonban talán inkább értik, tudják, hogy a 25 év a munkálkodó életben már eléggé jelentős út, ahonnan visszatekintve, elkészíthetik a mérleget, hogy vajjon feladataiknak férfiasan, emberséggel feleltek-e meg?

Ugyan elhiszik-e azok, akik vezető helyre nem juthatnak, de annál inkább vágyódnak, hogy a sokak által irigyelt pozíció útja gyakran van tüskékkel borítva, melyek az érző ember lelkére nem is egyszer ütnek sebet...

Hányféle akadállyal kell megküzdeni nap-nap után, mily sok különböző szempontot kell megfigyelni s szem előtt tartani, hogy az irányítás s az ebből folyó intézkedés az üzem szempontjából megfelelő legyen és hogy azért az alkalmazottak méltányos és nemes törekvéseit ne keresztezze és érdekeiket ne sértse.

Higgyék el azok, akik ezt nem gyakorolják, hogy ez cseppet sem kicsinylendő feladat, ami egyébként abból is kitetszik, hogy ez a „kunszt” mindeztideig csak nagyon keveseknek sikerült.

Jauernik Nándor, a székesfővárosi házinyomda igazgatója, az ő 25-éves mérlegét minden tekintetben szép aktivával zárhatja le. Az ő neve és egyénisége a magyar nyomdászok körében őszinte tiszteletnek és becsülésnek örvend; egyike azon keveseknek, akiknek a fentebb említett „kunszt” sikerült.

Azzal a kívánsággal állok be tehát én is az őt ünneplők sorába, hogy ezt a tiszteletet és megbecsülést továbbra is sikerüljön neki megtartani s hogy majdan az ő 50-éves mérlege szintén ily szép eredménnyel záruljon.

POLLÁK SIMON  
a „Világosság nyomda r.-t.” igazgatója.

Kellemesen emlékezve azokra az évekre, amelyekben Ön a mérnöki hivatal harmadik szakosztályában oly hasznosan működött, őszinte örömmel üdvözlöm szolgálatának negyedszázados ünnepén abban a vezető állásban, amelyben igazgató urat kiváló szakképzettsége, szorgalma és eredményes tevékenysége érdemessé tette.

HARIS DEMETER  
székesfőv. műszaki tanácsos.

Hogy Jauernik barátomat szolgálati jubileumán oly lelkesen üdvözik, engem is igen kellemsen érint, mivel hosszú évek óta tartó igaz barátság fűz az ünnepelthez, akiben nemcsak kedves, önzetlen barátot, hanem egyúttal fenkölt szellemű művészt, nagy látókörű szakembert és páratlan munkásságot kifejtő tisztviselőt tanultam megösmerni, tisztelni és becsülni.

KÖGLER GUSZTÁV  
székesfővárosi bizottsági tag.

Sokat lehetne arról beszélni, hogy mennyire szükséges a magyar iparban a művészetet belevinni. Napjainkban állandóan tapasztaljuk, hogy a külföld iparának majdnem minden készítményén rajta van a művészi jelleg. Épen azért, amidőn oly tényezőre találunk, aki az ipari műhelyt a művészet levegőjével telíti, az elismerést érdemel, annak működése előtt fejtet kell hajtánunk. Mint ilyen férfiút üdvözöllek jubileumod ünnepén.

D<sup>R</sup> MALLY FERENC  
min. műszaki tanácsos.

Ügyszólván a semmiből fejlődött ki elég rövid idő alatt a fővárosnak mostani kiterjedt házinyomdája.

Hogy a hatóság áldozatkészsége mellett Jauernik Nándor nyomdaigazgató tudásának, fáradhatatlan munkálkodásának és rátermettségének köszönhető e fényes eredmény elérése, – el nem vitatható.

Annak elbírálására azonban, hogy mennyi ebből az ő érdeme, a hozzáértők hivatottak.

Mikor hosszú szolgálatod után – jubileumod alkalmából – szívből üdvözöllek, a többi laikussal együtt csak azt konstatálhatom, hogy ezermester vagy, s hogy nincsen olyan szakbeli és rokonmunka, amit a házinyomda mostan fényesen elő nem állítana.

SZASZOVSKY JÓZSEF  
tanácsjegyző.

Huszonöt évi munkásságodnak legszebb eredménye az, hogy munkatársaidnak szeretetét és ragaszkodását bírod. Üdvözöl régi barátod

RÖSER JÁNOS  
székesfővárosi bizottsági tag.

Jauernik Nándornak, a fővárosi házinyomda nagyérdemű igazgatójának huszonöt éves szolgálati jubileuma alkalmából szíves emlékül e pár sort azokra a régmúlt és közösen ismert időkre, amikor még ifjúi reménnyel és aggódó gonddal állott a ma már hatalmas városi nyomda bölcsőjénél.

CSAPLOVICH PÁL  
székesfővárosi tanácsjegyző.

Munkásság a polgár dísze  
Áldás érte jutalom,  
Méltóság a király dísze  
Dísz nekünk a szorgalom.  
(A „Lied von der Glocke”-ból).

HIRSCH LIPÓT  
a „Franklin Társulat” igazgatója.

A székesfővárosi házinyomda munkálatai kiváló ízlésről és közreműködő személyzetének ügyszeretetéről tanuskodnak. Ezek viszont a nyomda főnökének meleg, szociális lelkületét és kiváló művészi képességeit dicsérik.

D<sup>R</sup> BUKOVSZKY GYÖRGY  
a székesfővárosi központi fertőtlenítő intézet igazgatója.

Jauernik mintaembere a fővárosnak. Tud és akar dolgozni. 25 éves munkásságának fordulója nem záró, hanem alapkö, amelyre építve új, hatalmas, szükségét pótló alkotásokat várunk tőle. Hivatalát nem tekinti pihenőhelynek, hanem annak a térnek, amely erős tevékenységet igényel. Jauernikban a főváros azt az embert találta meg, aki a házinyomda életében felmerülő ezernyi epizód megoldására hivatott volt. Bármily nagy munkát végzett, ereje nem hanyatlott, nem kedveszegett, sőt a legteljesebb agilitás jellemzi ma is. Példaként szolgálhat, mert mintatisztviselő. Büszke lehet reá a fővárosi tisztviselői kar, hálával adózik neki a fővárosi polgárság.

HORVÁTH JENŐ  
lapszerkesztő, székesfővárosi bizottsági tag.

Huszonöt éves jubileuma alkalmával fogadja legjobb szerencsekívánataimat és továbbra is jó egészséget kíván őszinte tisztelője

HAUKVITZ ALAJOS

Huszonöt évi sikerdús működésed alkalmából fogadd legőszintébb szerencsekívánataimat azzal, hogy szakmád terén a jövőben is oly fényes sikereket érhess el, mint eddig.

VIMMER ANTAL  
székesfővárosi közp. pénztári igazgató.

Jauernik Nándort igazgatót régi ismerőseim közé számítom; de mindjárt hozzá kell tennem, hogy nemcsak régi, de kedves ismerőseim közé is. Amilyen modern az ő szaktudásában, olyan választékos és vonzó a másokkal való érintkezésben. Ez teszi kedvessé és rokonszenvessé őt a másként hideg és komoly üzleti tárgyalásokban is. Hasznos és mindig tevékeny munkálkodásának jubiláris állomásánál szívesen sorakozom tehát én is az őt ünneplők közé.

SCHLESINGER SÁNDOR  
a Pesti könyvnyomda részv.-társaság igazgatója.

„Az ipart a művész keze teszi műiparrá!” Jauernik Nándor a festőművész, a házinyomdából műintézetet alkotott.

ZIEGLER NÁNDOR  
székesfővárosi vásárcsarnoki igazgató.

Nincsen boldogítóbb, mint annak a tudata, hogy lelkünk egész melegével és értelmünk minden erejével mindig csak a szépért, jóért és hasznosért küzdöttünk, fáradtunk és dolgoztunk.

Ez a tudat kísérje tovább is eddig oly eredményes tevékenységét.

D<sup>R</sup> FRIEDRICH ISTVÁN  
tanácsjegyző.

Köszölgélatod negyedszázados határkövénel, ha a befutott nehéz útra visszatekintesz s talán van, ami keserőséggel tölthet el, úgy nyújtson ezért Neked kárpótlást barátaid igaz tisztelete és a nyugodt önérzet, amelyet a jól végzett munka okoz.

D<sup>R</sup> LUNG GÉZA  
székesfővárosi tanácsi fogalmazó.

A nyomdász-társadalom egyik legszebb jellemvonása az, hogy lelkes módon szokott elismerésének kifejezést adni, ha erre alkalmá nyílik, mindazokkal szemben, akik iparunk érdekeinek előbbrevitelén, szakmánk fejlesztésén valamilyen formában közreműködnek. Az ilyen alkalmak közé tartoznak a jubileumok is, melyek úgy az egyeseknek, mint a testületeknek módot nyújtanak arra, hogy az ünnepelttel szemben leróhassák hízélgés nélkül – amit a nyomdászvér nem igen tűr meg – elismerésük adóját. Most Jauernik Nándoron a sor, 25 éves szolgálati jubileuma alkalmával. Ez az emlékfűzet, ezek a sorok is neki szólnak. Ha róla akarnék írni, gondolkodnom se kellene mit írjak, de hisz egyéniségéről, sokoldalú működéséről és sikereiről mások, nálamnál avatottabbak, kétségtelenül teljes képet adnak e helyütt, s így alig marad számomra más hátra, mint hogy csatlakozzam azon, bizonyára szépszámu tisztelőihez, akik további üdvös munkájához erőt és egészséget kívánnának a jubiléumnak. Ezzel azután be is fejezhetném e sorokat, de nem teszem, mert ha nem is írok a *jubilánsról*, azt az igen jól kínálkozó alkalmat már nem szalaszthatom el, hogy írjak egy oly *jubilánsnak*, akinek céltudatos működésétől még sok jót várhat iparunk, s ezen írásomban ne kérjek tőle iparunk fejlesztése érdekében olyas valamit, amit már amúgy is megkezdett részben s így találkozni fog ambíciójával, s aminek keresztülvitelére úgy egyéniségénél, mint állásánál fogva kiválóan alkalmas. A jubiléum mindenkor nagyfokú érdeklődést mutatott a grafikai ipar terén felmerülő technikai meg egyéb újdonságok irányában. Ezt bizonyítja azon tény, hogy nem egy technikai újdonság a vezetése alatt álló nyomdában került részben bemutatásra, részben pedig alkalmazásra, igen jó alkalmat nyújtva a főváros nyomdász-világának tapasztalatok szerzésére. Jauernik Nándornak nem egy nagy munkával és áldozatokkal járó akciója sikerült már s járja ma is útját a siker felé. Nem hiszem, hogy a pihenésre gondolna, s tán lesz kedve még ahhoz az akcióhoz is, amelynek megindítására e helyütt kérem, s ez az volna, hogy közismert egyszerűtetével hasson oda, miszerint a vezetése alatt álló nyomdával kapcsolatban álló külön helyiségben rendszeresíttessék az iparunkban felmerülő technikai újdonságok állandó bemutatása olyképen, amint az a külföld nagyobb városaiban történik. Igaz, hogy az ilyen intézményeket külföldön a nagy nyomdász-testületek tartják fenn, ami azonban nálunk, legalább ilyen úton, lehetetlennek látszik. Nem járna nagy áldozattal ezen intézmény létesítése, hisz úgyszólván csak megfelelő hely, meg hajtóerő kell, minden egyebet a technikai

újdonosságokat piacra hozó gyáarak – már a saját érdekükben is – kétségtelenül örömmel bocsátanának rendelkezésre. Oly intézmény lenne ez, amelyet minden szakmáját szerető nyomdászember örömmel üdvözlne, s ahol a tanulni vágyók nagy tömege szabad idejét szívesen töltené azzal, hogy ismereteit gyarapítsa. De ha nagyobb áldozatokkal nem is, mindenesetre óriási munkával járna annak létesítése. Ez azonban Jauernik Nándornak, akinek a munka, az alkotás az igazi eleme, aligha fog nehezére esni, s ha csak ezen fog múlni, ez intézmény meg is lesz. Tagadhatatlan, hogy nagyon emlékezetessé tenné ennek létrehozása a mai jubileumot! S ha majdan Jauernik Nándor 50 éves jubileumát ünnepelve, egyben megünnepeljük ezen intézmény 25 éves fennállásának ünnepét is, ha az egyáltalán lehetséges, még nagyobb, még melegebb szeretettel fogjuk üdvözölni jubilánsunkat, s én már most megígérem, hogy akkor – ha még élek – nem úgy mint most *neki*, hanem *róla* fogok írni.

LÖWY SALAMON

Jauernik Nándor úrnak buzgó tevékenységének 25 éves évfordulója alkalmából engedje meg, hogy én is sorakozhassak azon tisztelői sorába, kik szerencsekívánataikat szívük mélyéből tolmácsolják. Kartársi üdvözléssel

KÓZOL ANTAL  
nyomdatulajdonos

Nem vagyok barátja a jubileumoknak, sem az 50, sem a 40, de legkevésbé a 25 éveseknek, vagy épen a még kisebb időszakokra visszatekintőknek; noha tagadhatatlan, hogy különösen az utóbbiak az ezüst tintatartó-gyártási iparon szépen lendítettek.

A 40 vagy még több éves szolgálati jubileumok még elnézhetők a gyengébbeknek, akik tudnak gyönyörködni a saját próbatemetésükön.

A bármily hosszú szolgálati idő azonban nem annyira érdem, mint inkább vak szerencse dolga.

De nem is a 25 esztendő az, amire most itt a hangsúlyt fektetni kell, hanem a fővárosi házi könyvnyomdának, mint kiváló műintézetnek megteremtése és céltudatos kifejlesztése.

A csunya nevű, de derék és lelkes *Jauernik* (mennyivel szebben hangzanék: *Jávor*) Nándornak ahhoz távolról sem kellett 25 év; a kitűzött célt – számos nehézségnek lépésről lépésre való leküzdésével – már jó sok évvel ezelőtt elérte.

Ez teljesen az ő érdeme, mert hozzáértésének és kitartó buzgalmának eredménye, amit csak fokoz az, hogy a 25 esztendőnek a fele sem volt szükséges hozzá; s amivel a főv. törvényhatósági bizottság és a tanács elismerését és méltánylását már régóta biztosította magának.

Az áldomást egész bátran meg lehetett volna ülni már 10 év előtt!

FALLER FERENC  
tanácsnok.

A munka mindnyájunk kötelessége, de a céltudatos és évtizedekig kitartó ambiciózus törekvés a kötelességnél jóval felül emelkedik. A mai modern kor emberei ily nemes munkásságuk előtt ritkán hajtanak fejet és akkor is csak szavakban nyilvánul az elismerés.

ZACHÁR ANTAL  
pénztári főtiszt

Az írás a gondolatokat örökíti meg. A könyv sokszorosán örökíti meg az örök életnek is a gondolatait. Nagy elméknek alkotásai halhatatlanokká lesznek. A nagy gondolatokat megörökítő könyvnyomdászt az olvasóközönség szintén halhatatlanná teszi.

A székesfőváros házinyomdájának megalkotóját, Jauernik Nándor igazgatót 25 éves jubileuma alkalmával munkástársai emelik a halhatatlanok sorába.

MELLYES BELIZÁR

A jubiláns igazgatót, amint az alkotásban erő, a kivitelben művészi finomság, úgy a közszolgálati működésében fáradhatatlan kitartás, a személyes érintkezésben pedig figyelmes előzékenység jellemzik, – olyan értékes tulajdonságok, amelyekről velem együtt mindnyájan szívesen és örömmel teszünk tanúbizonyságot, amidőn Jauernik Nándor, az általa megszervezett s azóta nagy ügyszeretettel magas színvonalra fejlesztett házinyomda élén, városi szolgálatának 25 éves fordulóját, valamennyiünk becsülésétől, elismerésétől és tiszteletétől környezve, ünnepelem.

FOLKUSHÁZY LAJOS  
tanácsnok.

25 éves érdemdús szolgálatának fordulóján szívélyesen üdvözlö

STROBL ALAJOS  
a szobrász mesteriskola igazgatója.

Savoir se rendre utile à son pays par son travail en développant les dons, de la nature, arriver à ce que la société ait besoin de vous et non vous besoin d'elle telle est, selon Labruyère, la caractéristique du mérite personnel. Quelle que soit la carrière qu'il embrasse, l'homme de mérite sait toujours se faire valoir, et si ses débuts ont été modestes il peut regarder avec un légitime orgueil le chemin qu'il a parcouru; les différentes étapes qu'il a du fournir, souvent au milieu de difficultés paraissant insurmontables sont pour lui autant de titres, de gloire et quand le succès a couronné ses efforts il a le droit d'en être fier, il peut accepter les félicitations et les marques de profonde sympathie qui lui viennent de toutes parts au bout de vingt cinq années consacrées entièrement au service de son pays.

Qui ne sait avec quel enthousiasme il s'occupe des expositions nationales ou internationales. Il se passionne pour tout ce qui est grand et beau. Son esprit ouvert le fait s'intéresser à toutes les questions philosophiques et sociales. Aucun de ces problèmes si graves ne lui est étranger. C'est un charmant causeur et tous ceux qu'il l'aperchent rendent justice à sa franche cordialité et à la générosité de son caractère. D'autre part grâce aux années passées au contact des ingénieurs, aux plans et tracés géométriques qui lui ont été confés et dont il s'est acquitté avec une sûreté digne d'un professionnel, il a pu concevoir le vaste projet de doter la commune d'une imprimerie complète et parfaitement outillée. Que de plans, que de démarches il a du faire, que de déboires il a du subir, avant d'atteindre son but. Il fallait lutter contre un scepticisme bien naturel, mais ainsi que les esprits convaincus, il eut le talent de la persuasion, on lui consentit des essais, et petit à petit. A réussi à gagner la confiance et maintenant tout le monde peut contempler son chef d'œuvre. C'est un jour de triomphe pour lui, son personnel et lui forment une famille unie et sa joie sera la joie de tous et la postérité comprendra la raison de cet enthousiasme général.

EDMUND NOISEUX  
Paris.

Magas színvonalon álló házinyomdánk működésének ismeretes eredményei legjobban bizonyítják a vezető mesternek: Jauernik Nándornak érdemeit.

ANTAL GYULA  
tanácsnok.

Dem Verdienste die Krone. Leider habe ich keine zu vergeben, muss mich daher mit leeren Händen aber mit vollem Herzen an deine gratulierenden Freunde anschliessen, um dir noch recht viele Jahre in Gesundheit und Tatkraft zu wünschen, dass es dir gegönnt sein möge, auch das 50-jährige Jubiläum als der leitende Direktor der „Székesfővárosi Házinyomda“ zu sein, welche du durch deine umsichtige und verständnisvolle Leitung zum Vortelle der Stadt und deren Bürger führst. Es begrüsst dich zu deinem 25-jährigen Jubiläum auf das herzlichste dein alter Freund

WEINWURM ANTAL

A siker, mely pályafutásodat koronázza, önálló gondolkozásod és munkásságod eredménye; ennek elismerése a köztiszteltet s barátaid őszinte szeretete és rokonszenve.

HAUSCHILD LAJOS  
székesfővárosi vegyész.

Midőn ezelőtt mintegy 15 évvel megszületett az eszme, hogy a fővárosi kis házi litográfia modern nagy nyomdává bővítették ki, általános rossz érzés szállta meg a budapesti nyomdász kebleket. Már akkor is sok volt az eszkimó és joggal féltették a kevés fókát a fenyegető új versenytől. A fővárosi házinyomda érdemes megteremtőjének, Jauernik Nándor igazgató úrnak, jubileuma alkalmából örömmel ismerjük el azt, hogy mennyire alaptalan volt ez a félelem: nem fenyegető versenytárs lett a házinyomdából, hanem mintaintézmény, mely jó példával jár elől minden téren, technikai berendezés, munkásokról való gondoskodás, művészeti teljesítmények és – ami nekünk legelső – kartársi loyaltás dolgában. Ezért szívből üdvözljük és még sok, sok sikert kívánunk az ünnepeltnek!

#### BUDAPESTI GRAFIKAI ÉS ROKONIPAROSOK FŐNÖKEGYESÜLETE

EMICH GUSZTÁV  
udvari tanácsos, elnök.

SCHWARZ FÉLIX  
főtitkár.

A jubileumok kétfélék. Az egyik az, amelyik a jubilánst akarja figyelmeztetni másokra. A másik fajtája pedig az, amelyik a jubilánsra, munkájára és alkotásaira hívja fel a figyelmet. A Jauernik Nándor jubileuma az utóbbi fajtához tartozik és hozzákapcsolódik mindazoknak tisztelete és elismerése, akik munkásságát ismerik.

D<sup>R</sup> DÉRI FERENC  
tanácsnok.

Come uno dei fattori i piu considerare voti delle arti grafiche, chi provara la sua vocazione anche davanti l'estero, la felicitó con piacere al 25 anniversario del di Lei servizio civico.

FRANCESCO ORSENIGO  
Genova.

A legbensőbb örömmel és lelkesedéssel vettem tudomást, hogy most ünnepled fővárosi szolgálatodnak 25-ik évfordulóját. Szívemből üdvözöllek ez ünnepélyes alkalomból, nemcsak a kölcsönös személyi rokonszenv hatása alatt, mely bennünket régóta összefűz, hanem azért is, mert szívem mélyéből meg vagyok győződve, hogy személyedben a főváros törvényhatósága egy kiváló szervező és vezető erővel rendelkezik, ki hivatásának egész tehetségét és lelkesedését szentelve, tisztét mindenkor híven tölti be. Ebben az őszinte meggyőződésben szívem minden érzésével csatlakozom azokhoz, kik téged 25 éves szolgálati jubileumod alkalmából ünnepelnek és további működésedhez jó egészséget, sikert és szerencsét kívánok igaz barátsággal

ESZLÁRY SÁNDOR  
elöljáró.

Még mindig jól emlékszem vissza arra az időpontra, amidőn Jauernik Nándor belépett a fővárosi mérnöki hivatalba. Fáradhatlan, ambiciózus munkássága, kitűnő műérzéke és szerény modora csakhamar maga felé fordította valamennyiünk becsülését és szeretetét. Midőn onnan a házinyomda élére került, biztos voltam benne, hogy az új intézmény az ő vezetése alatt nagy lendületet fog venni, s ebben sem én, sem – azt hiszem – mások sem csalatkoztak. Városi szolgálatának 25-ik évfordulóján szívem melegével üdvözlöm.

MARTIN OTTÓ  
ny. szfőv. műszaki tanácsos.

A kiváló munka elismerésének e szép ünnepén, melegen üdvözli

SZIMÉLY ÁRPÁD  
székesfővárosi főszámvevő.

A közmondás szerint a munka nemesít. Ha ebben némi igazság volna, úgy Jauernik Nándornak főnemesnek kellene lennie.

RADÓ RIKÁRD  
a „Fővárosi Közlöny” szerkesztője.

Midőn a székesfővárosnál működésének 25-ik esztendejét jubilálja, magam is a legnagyobb lelkesedéssel üdvözlöm Önt eredménydús munkásságának e fordulóján.

KALLÓS EDE  
szobrászművész.

Azzal a banalitással kezdem ezeket az emléksorokat, amelyet napról-napra hallhat az ember, ha valakinek a köz szolgálatában eltöltött idejét méltatni szokták: „huszonöt év hosszú idő”. És mégis, mikor Jauernik Nándorról írom le ezt, úgy tetszik, nem írtam közhelyet. Mert, ha valaki munkában – és hozzáteszem – nyomdai munkában töltött el egy negyedszázadot, az a megelégedettségnek, mondhatnám a büszkeségnek nyugodt öntudatával tekinthet vissza a tovarepült évekre. Jauernik Nándor huszonöt év óta áll a főváros szolgálatában és ma a székesfőváros házinyomdájának igazgatója. Hogy mit tett, mennyit dolgozott, miért fáradt, küzdött, mi volt az a cél, amely lelkesítette? aki mindezekre a kérdésekre választ akar, az menjen el a főváros házinyomdájába és nézzen ott körül. Azt hiszem, senki sem lesz, akit ez a válasz meg ne lepne, meg ne örvendeztetne. Banalitással kezdtem, banalitással végzem, amikor azt kívánom, hogy Jauernik Nándor erejének és munkakedvének teljében haladjon a maga útján tovább. Lehet, hogy ezen az úton tövisek megvérzik, rögök megakasztják – talán eddig is volt ebben része, – de ő csak menjen nyílegyenesen előre, mert – és ezt ő tudja legjobban – az elismerésig vezető út küzdelmes, nehéz, meredek út. Jauernik ennek az útnak nagyobbik felét megtette, a kisebbik felére elkíséri kartársainak szeretete, tisztelete és megbecsülése, amely íme oly impozánsan nyilatkozott most meg.

NAGY MÓR  
székesfőv. biz. tag.

Nem mindig az eredmény a mértéke munkásságunknak! Hányszor élvezik mások az úttörő munkások dicsőségét és mi csak lelki megnyugvással kényszerülünk megelégedni.

KOBLER GYÖRGY  
számvizsgáló.

Ha ünneplésről van szó, 25 évnek a köz javára irányuló és eredményekben gazdag munkássága, valóban ünneplésre méltó! S az ünnep fényét még jobban emeli az, hogy a munkatársak őszinte tiszteletéből és szeretetéből fakad, ami egyszersmind biztos alapját képezi egy újabb negyedszázad sikereinek. Adja Isten, hogy úgy legyen!

LIBER ENDRE  
fogalmazó.

Már 1865-ben ott voltam a budavárosi második autografiai nyomda születésénél. 1865-ben egyesítettük a budai és a pesti városi könyomdát, amelynek élén működtem mint vezető 1879-ig. Ez a nyomda volt az alapja a mai virágzó székesfővárosi házinyomdának, amely oly gyorsan és határozott irányban fejlődött Jauernik Nándor igazgató úr erőskezű és szakszerű vezetése alatt. Ma 80 esztendő koromban, ha visszagondolok arra, milyen kezdetleges berendezésű és kicsiny nyomda volt az egyesített budai és pesti, szinte talányszerű előttem az az átalakulás, ami a mai hatalmas házinyomdába lüktető életet öntött. A fejlődéshez ifjú erő, modern szellem kellett és ezen tényezőt a főváros megtalálta Jauernik Nándor igazgatóban.

HEISZLER FERENC  
nyugalmazott székesfővárosi nyomdavezető.

Jauernik Nándor megmutatta, hogyan kell kicsiből nagyot alkotni; a nyomdát – bele-bele bukdácsolva a bürokratismus számos tüskéibe – mint gazdasági üzemet, tekintélyes és hasznosító, a székesfőváros közigazgatásának nélkülözhetetlen szervévé tette és mint grafikai intézetet, az ország elsőrangú műintézetei sorába emelte. Mindez kiváló szervező képességének, gazdasági érzékének, a nyomdatechnika legspeciálisabb ágazataiban való hivatottságának eredménye. Hogy a székesfővárosnak sokoldalú képességeivel még sok éven át hasznos szolgálatot tehessen, t. Igazgató úr, kérem én is az Egek Urát, hogy adjon ehhez erőt és tartós egészséget.

KLAUDY JÓZSEF  
székesfővárosi házinyomdai üzemellenőr.

## BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS HÁZINYOMDÁJÁNAK MINT TESTÜLETNEK ÜNNEPE

A székesfővárosi házinyomda személyzete, úgy az adminisztratív ügyeket végző igazgatósági iroda, mint pedig a kő- és könyvnyomda, valamint az egyéb alosztályok működő belső tagjai már 1910. év elején elhatározták, hogy szeretett igazgatójuknak Jauernik Nándornak a székesfővárosnál eltöltött szolgálatának 25-ik évfordulóját ünneppé teszik és tiszteletüknek, ragaszkodásuknak látható módon a nyilvánosság előtt is kifejezést adnak.

E célból Köberling Károly és Tiringer Károly művezetők elnöklete alatt egy bizottság alakult meg, amelynek tagjai a házinyomda személyzete részéről Klaudy József üzemellenőr, Sarlós Lajos és Skriván Pál helyettes művezetők, Dózsa Henrik korrektor, Veszván János mester-szedő, Gisztl Pál szedő, Naumann Jakab raktáros, Vágó Pál nyomdász és Rhé Rezső lettek. A bizottság mindenképpen kifejezésre akarta juttatni azon el nem múló érdemeket, amelyeket Jauernik Nándor a házinyomda fejlesztése körül magának örökidőkre szerzett s hogy ez méltó módon történhessék meg, elhatározta miszerint a személyzet üdvözlő feliratán kívül, egy emlékkönyvvel is meglepi igazgatóját és megíratja a házinyomda történetét keletkezésétől a legújabb időkig, mert csupán ez fogja kellőképpen kidomborítani Jauernik Nándor munkásságát. Az eszmét a tett követte. A felettes tanácsi ügyosztály feje dr. Bódy Tivadar tanácsnok és a házinyomdai ügyek előadója dr. Kemény Géza tanácsjegyző ugyancsak örömmel csatlakoztak az eszméhez s a bizottságot szívesen támogatták és pártfogolták munkájában.

1910 szeptember 19-ikén következett be az az idő, amikor Jauernik Nándor betöltötte városi szolgálatának 25-ik esztendejét. A bizottság erre az időre nem tudott munkájával elkészülni, mert a nyári időszak különféle okoknál fogva hátráltatta abban. Mivel azonban a fordulónap oly jelentős dátumot képezett, a bizottság szükségesnek tartotta, hogy intim körben üdvözlje igazgatóját s e célból az évforduló napján egy négytagú küldöttség kereste fel Jauernik Nándort, amelynek szónoka Tiringer Károly a következőképpen üdvözölte a jubilánst:

„MÉLYEN TISZTELT IGAZGATÓ ÚR! Ma, amidőn tevékeny és áldásdús munkásságának 25-ik esztendejét tölti be a városnál, addig is míg ezt ünnepélyesebb formában tehetjük, örömmel jelentünk meg az évforduló napján, hogy nagyrabecsülésünk és mély tiszteletünk kifejezése mellett Igazgató urat az intézet összes tagjai nevében – üdvözljük. 25 éves működésének nagyarányú alkotásait nem tartjuk elegendőnek szavakban kifejezni, hanem egy maradandó műben óhajtjuk megörökíteni, hogy úgy a jelen, mint az utókor nyomdász nemzedéke tudomást vegyen arról a fáradhatatlan munkásságáról, melyet a főváros és a magyar nyomdaművészet érdekében kifejtett.

Most ezen a nevezetes napon, amely Igazgató úr életének egyik nagyjelentőségű dátumát képezte a múltban és a jelenben, engedje meg, ha őszinte ragaszkodásunk és szeretetünk melegével hálás szívvel kívánjuk, hogy az 50-ik évfordulót is hasonló jó erőben és egészségben érhesse el családjának, a székesfőváros minden tényezőjének, valamint a miénknek örömére is. Isten tartsa meg Igazgató urat!”

Jauernik Nándor látható meghatottsággal válaszolt az üdvözlésre:

„Nagyon köszönöm az uraknak, hogy megemlékeztek arról a napról, amely mint szónokuk helyesen mondta: életemnek jelentős dátuma. Ezelőtt 25 évvel mint fiatal, munkára és tetterre kész ember léptem a város szolgálatába s igyekeztem az volt, hogy ne csak sablonosan végezzem a reám bízott teendőket, hanem amennyire munkaköröm megengedi, a főváros

érdekeit szem előtt tartva, valami önálló, talán messzi időkre is kiható ténykedést produkáljak. Jóleső érzéssel, minden szerénységgel nélkül mondhatom, hogy ebbeli célokat Isten segítségével elértem! Úgy a mérnöki hivatalban, mint később a házinyomdában megtaláltam azt az utat, amelyen haladnom kellett, hogy főnökeim becslését kiérdemeljem s a magam egyéniségével is meg legyek elégedve. Hogy mit végeztem a huszonöt év alatt, azzal nem kérkedem. Azonban akkor, amidőn Önöket, mint egy számottevő testület képviselőit magam előtt látom, nem hagyhatom szó nélkül azt, hogy talán nem sikerült volna mindazt létre hoznom, amit az én érdememnek tudnak be, ha nem lettek volna támogatóim, segítő társaim. A támogatók a székesfőváros vezetői voltak, a segítők pedig Önök! Amidőn tehát köszönöm Önöknek uraim, hogy e napon üdvözöltek, egyúttal mint munkatársaimat kérem, legyenek oldalam mellett a további évek folyama alatt is olyan ragaszkodással, mint eddig voltak s akkor Isten segítségével újabb kedvvel és reményekkel nézhetek elébe a jövőnek, a második 25 évnek!”

Az évforduló tehát elmúlt, zajtalanul történt az ünneplés, de annál bensőbb volt az érzés. Most, amidőn a jubileum munkáival a rendező bizottság elkészült s a tisztelők a nyilvánosság előtt adnak kifejezést elismerésüknek, tér illeti meg Jauernik Nándor munkatársai, a házinyomda személyzetének tagjai közül azokat is, akik majdnem együtt nőttek fel az intézettel s mintegy a szemük előtt folyt le a fejlődés processzusa. Pro memoria: hogy a jövőben, ha az élet forgataga egyikét-másikát elragadja, Jauernik Nándor előtt felelevenedjenek a mult idők munkatársai. És most szólaljanak meg e gárda tagjai!

Ernyedetlen, célirányos munka, párosulva mű- és szaktudással – ezek voltak Jauernik Nándor, kedves igazgatónk kezében azon eszközök, melyekkel a székesfővárosi házinyomdát alkotta.

Most, 25 éves jubileuma alkalmával, kívánom, hogy kedves igazgatónk még sokáig jó erőben és egészségben maradjon, hogy ezen nyomda az ő szakavatott vezetése alatt a székesfőváros és alkalmazottjai javára viruljon és a korral haladjon.

KÖBERLING KÁROLY  
helyettes igazgató, könyomdai osztályvezető.

25 év kimondva is sok; egy fél emberöltő; hasznos munkában töltve érdem; egy elért ideál babéraival visszapillantva boldogító tudat, dicsőség!

Ily dicsteljes visszapillantás boldogító tudatával ünnepli szeretett igazgatónk Jauernik Nándor 25 éves jubileumát.

Mi volt a főváros nyomdája csak tizenharmadfél évvel ezelőtt? alig 10–15 embert foglalkoztató kis könyomda, és alulírott, egy gépmester, egy férfi és női munkással képeztük a könyvnyomdát. S mi most? Hatalmas gépekkel dolgozó 150–170 embert foglalkoztató, a fenti két osztályon kívül még fénykép- és könyvkötészeti-, valamint mechanikai- és zománc-alosztályokkal bővített, nagy és modernül berendezett grafikai intézet, mintája az e fajta intézeteknek, dísz és kincse a fővárosnak.

S ez a mi szeretett Igazgatónk érdeme!

Ő fejlesztette – száz meg száz súlyos akadállyal megküzdve – a kis csirát ily hatalmas fává.

Csakis nagy hivatásszeretetének, törhetlen buzgóságának, kitartásának, rendkívül jó szívének tulajdonítható, hogy e mű ily fényesen sikerült.

Gondviselésszerűnek látszik, hogy e mű befejezése s az Ő nagyérdemű munkásságának 25 éves jubileuma éppen összeesik.

Remek művén boldogan tekinthet végig, s őszinte szívből kívánom, hogy e boldogságot kedves hozzátartozói, valamint az intézet összes alkalmazottai örömeire, mint szeretett igazgatónk még igen soká élvezze.

TIRINGER KÁROLY  
könyvnyomdai osztályvezető.

Ha igaz az, hogy a munka megédesíti az életet, akkor igaz lelki örömmel lehet visszapillantani huszonöt évnek becsülettel teljesített munkásságára.

SKRIVÁN PÁL  
könyvnyomdai művezető.

Emlék azon szeretet is, amelyet az emberek keblében hagyunk magunk után.

IRÓ FERENC  
fényképész.

Kiváló szerencséje és határozott nyeresége a grafikai iparágnak, épúgy mint Budapest székesfőváros házinyomdájának, hogy huszonöt év előtt Jauernik Nándor úr a székesfőváros szolgálatába állott és ennek folytán a házinyomda igazgatásával lett felruházva. Művészi ihlettől áthatva, arra törekedett, hogy nagy eszméit és nemes törekvéseit átplántálja környezetére. Bámulatos zseniálitással és fáradhatlan kitartással, a technika bevált vívmányait kutatva, iparkodott azokat a házinyomda részére megszerezni, és ezáltal is ezt elsőrangú intézménnyé fejleszteni, olyannyira, hogy méltán bámulatba ejtette a szakférfiakat.

A 25 év krónikája nem volna teljes, ha mint a házinyomda „mentője” nem említeném meg azt a ténykedést, melyet az intézetben szociálhygiéniai tekintetben kifejtett, az a pedáns rend és tisztaságszeretet, amelyet vasszigorral mindenkitől megkövetel, és semmiféle fáradságtól és nehézségtől vissza nem riadva meghonosított, ebben a tekintetben is példás mintaintézeté tette a házinyomdát.

Midőn Igazgató úr 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából az üdvözlők illustris seregében csekélységem is egy kis részt kér, kívánom, hogy a kifürkészhetetlen sors kegye, valamennyi ideális és magasztos eszméit továbbra is engedje valóvá válni és hogy erőben és egészségben, alkotó elméjének teljében ünnepelhesse meg a munka aranylakodalmát, hön szeretett családjá körében, alárendeltjei által szeretve, tisztelve és nagyrabecsülve!

SARLÓS LAJOS  
könyvnyomdai művezető.

1869-ben léptem a főváros szolgálatába mint könyvomó. 30 éven át dolgoztam szakadatlanul s láttam a nyomdát nőni és izmosodni. A szemem előtt folyt le úgyszólván a fejlődésnek minden nagyobb fázisa s nem egyszer bámultam azon, hogy minő arányokban, nagy léptekkel halad a nyomda azon az úton, amelyen csupán egy fáradhatlan, energikus férfiú vezetheti. Jauernik Nándor igazgató működését nem vagyok hivatva megbírálni, de hajlott korom dacára is jól tudom, hogy a házinyomda mai létét csupán Jauernik Nándor igazgatónak köszönheti.

RÁTKAI KÁLMÁN  
nyugalmazott könyvomó.

A szív jósága oly magasztos egyéni tulajdonság, amellyel kevesen rendelkeznek. Érezni a szerencsétlenekkel és segíteni rajtuk! ezt az emberek közül alig teszi meg valaki! Jauernik igazgató urat a Teremtő nem olyan szívvel és lélekkel ruházta fel, mint az átlagembereket. Átérti más emberek bűjét, bánatát, vigasztalja őket és nemcsak szóval, hanem tettel is segélyükre siet. Most, amidőn érdemdús szolgálatának 25-ik évfordulóját ünnepeljük, a magam részéről csak arra kérem, viseltessék irántunk továbbra is oly atyai jóindulattal, mint eddig.

NAUMANN JAKAB  
könyvkötészeti művezető.

Őszinte öröm és hála fog el igazgatónk működésének negyedszázados évfordulóján. Álmaim közé tartozott oly művészt megismerni, ki egyben nyomdászember is legyen.

Jauernik Nándor igazgató úr művészetét a nyomdászattal kapcsolta össze s így meg is mutatta nemcsak nekünk, de a jövő kornak is, hogy mint lehet szépet és nagyot alkotni.

Fáradtságot nem ismerő buzgalommal kutatta a folyton fejlődő géptechnikát, hogy megszerezze részünkre azon gépeket, melyek a gazdasági előnyök fokozása mellett a munka könnyítésével, munkásai és a székesfővárosi házinyomdának is előnyére szolgáljon. Nagy munkájában rólunk sem feledkezett meg, mindenkor támogatott s mindezért csak önzetlen szeretetünket tudjuk cserébe adni és kívánjuk, hogy az a szellem, amely eddig vezérelte útjain, vezérelje továbbra is.

ZATKÓ PÁL  
könyvnyomdai főgépmeister.

Minden dolog lendítőkereke az organizmus vezetője és irányítója, kinek helyes vagy helytelen útmutatásától függ minden siker. Hogy nálunk feltartóztatlanul, állandó lelkesedés tüzelőanyagával fűtve folyik a munka, s hogy szabályszerűen váltjuk be az erőinkbe helyezett reményeket, az annak organizáló képességétől függ, kinek tevékeny működésének negyedszázados jubileumát a legőszintébb szerencsekívánatokkal, odaadással s szeretettel üljük meg.

Eredményeink oroszánérdeme az Ő nevéhez fűződik.

DÓZSA HENRIK  
korrektor.

Az ernyedetlen munka tisztelőjének és megbecsülőjének eredménydús munkássága negyedszázados emlékünnepeén őszinte szívvel csatlakozom az ünneplők sokaságának sorai közé, jókívánásaikkal üdvözölve jubiléus igazgatónk, Jauernik Nándort.

GOGEL ADOLF  
korrektor.

A munkást csupán az tudja megbecsülni, aki maga is dolgozik! Hogy a munkából miként kell az oroszánrészt kiválasztani s a folytonos jó példa nyújtásával az alkalmazottak munkakedvét fokozni, – egy negyedszázadon át mindig megmutatta a mi igazgatónk!

MOHRENBURGER KÁROLY  
tördelő.

*A munkás is emelkedhet!* Fényes példa áll előttünk, hogy tanulással, szorgalmas munkálkodással mily magasra emelkedhetünk.

VESZKÁN JÁNOS  
mesterszedő.

Csak ritkán fordul elő, – pláne Magyarországon, – hogy egy ember tudásával és szorgalmával oly szép pályafutást tehessen meg egy negyedszázad leforgása alatt, mint amilyent megtett Jauernik Nándor igazgató úr; s ha már sikerül is egyeseknek ezt elérniök, a legtöbbje elfeledi a munkást. Nem így van ez Jauernik Nándor igazgató úrnál, aki ma is szívén viseli munkásai jobbléti ügyét s ezért én tiszta szívből üdvözlöm 25 éves jubileuma alkalmából.

BOROSI JÓZSEF

A szerencse az érvényesüléshez szükséges teret adhatja; de az adott téren nagyot, maradandót alkotni, az az egyéni tudással kapcsolatos, fáradságot nem ismerő munka érdeme.

GISZTL PÁL

Huszonöt év fáradságos, odaadó munkásságának emlékünnepeén örömmel állok azok közé, kik jókívánságokkal halmozzák el az évfordulón.

NÓGRÁDI (BAUMGARTEN) FÜLÖP

Emberbaráti érzés csak látszólag lakózik a legtöbb emberben. Ahhoz, hogy embertársaink fogyatékoságát átérezzük, nemes lélek és érző szív szükséges. Jauernik igazgató urat ilyenek tanultam megismerni és tisztelni s hogy a siketnémák irányában mindenkor talán nagyobb figyelmet tanúsított, az benső szép tulajdonságainak a folyománya.

BRAUN JÓZSEF

A legnemesebb tettnek is ideig-óráig van hatása, valamely zseniális munka ellenben él és hatással van örök időken keresztül.

SACHER BÉLA

Tíz éve mult, hogy a házinyomdában alkalmazva vagyok. Ezen idő alatt Jauernik igazgató úr nemcsak velem, hanem a személyzet többi tagjával is oly humánusan bánt, hogy úgyszólván atyai gondviseléssel viseltetett irántunk.

Nem találok kellő szavakat, hogy jubileuma alkalmával a magam háláját személye iránt méltóan kifejezhessem, azonban lelkem sugallatát követem, kérem, maradjon még hosszú időn át a házinyomda élén s atyai gondoskodásával tegye továbbra is elviselhetővé terhes munkánkat, mint ahogy eddig cselekedte.

SOMOGYI ZSIGMOND  
tördelő.

Javát ifjúsági éveinek  
A munka nemesíté meg,  
Uttörője vala –  
Egy nagy és jelentős eszmének!  
Rendületlen volt jellemben, s  
Népszerű fent és lent,  
Igazságot szeretettel osztó,  
Körünkben, ragaszkodva tisztelt!  
Növekedett, gyarapodott  
A nyomda, keze alatt,  
Nyugalmát éjj' nappal feláldozá s  
Derűje el nem maradt.  
Oltalmazza javunkra a Teremtő tovább,  
Remélve, hogy megülhetjük arany jubileumát.

SCHÄFFER LAJOS

Mint egyszerű munkásember nem rendelkezem oly tulajdonságokkal, hogy kellőképpen méltatni tudjam azt a munkásságot, amelyet Igazgató úr 25 év alatt kifejtett. Igazgató úrnak azonban van egy jó tulajdonsága, ami kevés főnökben található fel, hogy érdeklődik munkásainak sorsa iránt s igyekszik azokat jobb helyzetbe segíteni. Ezen tulajdonság a szereteten alapszik, az pedig Isten adománya, miért is eme szép ünnepen, csupán azt kérem, maradjon még továbbra is oly jóindulatú főnökünk, mint ahogy azt eddig is tapasztaltuk. Isten támogassa működésében továbbra is.

ADELMAYER IMRE  
könyomdász.

A könyomdászat, mint szabad művészet mindenkor egyik jelentős ága volt a grafikának. A laikusnak fogalma sincs arról, hogy tulajdonképpen mi is a művészet a sokszorosításban, épen azért egyik-másik lenézőleg nyilatkozik a mi kedvelt foglalkozásunkról. Igazgató úr szépért rajongó művészi érzéke azonban sok embert meggyőzött arról, hogy még legegyszerűbb autografiai munkánkban is meg lehet a művészetet találni. Hogy miként kell szakértelemmel művészi munkát produkálni, annak módját Igazgató úr mutatta meg nekünk.

BAUMGARTNER ANDRÁS  
könyomdász.

Negyedszázad alatt sokak  
Csak vagyont és pénzt szereztek,  
S a közzel és emberekkel,  
Vajmi keveset törődtek.  
De kihez e sorok szólnak,  
Szerzett nemest, értékeset,  
Kiérdemelt minden téren,  
Tiszteletet, szeretetet.

Negyedszázad munkájához  
Meg egy negyedet kívánok,  
S szeretettel szívből jövő,  
„Isten éltesse”-ét kiáltok.

ROZSONDAI ALBERT  
tördelő.

A munkát az tudja legjobban megbecsülni, aki maga is dolgozik. Ünnepeztünk a lefolyt negyedszázadon át maga járt előttünk e téren jó példával, méltó tehát arra, hogy Őt szeretettel ünnepeljük.

CSORDA FERENC  
tördelő.

Igazgató urat 1895-ben volt alkalmam először megismerni, Grund V. utódai műintézetében, ahol gyakrabban megfordult. Már akkor emlegették előttem különös szaktudását és tehetségét s maga néhai Grund Vilmos a litográfia nagymestere is Igazgató urat mint jeles grafikust példaképül állította elé. Midőn a házinyomdába jöttem, a legkellemesebb impressziók között foglaltam el helyemet s csakhamar tapasztaltam, hogy Grund Vilmosnak igaza volt, mert Igazgató úr szakszerű vezetése alatt oly könyvnyomdászati munkákat sajátítottunk el, amelyeknek megtanulásához eddig alkalmunk nem volt.

VÁGÓ LAJOS  
könyvnyomdász.

Jóság, Igazság és Szeretet, három erény, mely ritka esetben egyesül egy személyben, de itt, ahol kivétel nélkül minden alkalmazott tiszteli és szereti igazgatóját, be van bizonyítva, hogy benne e kiváló három erény fellelhető.

KRAUT ADOLF  
tördelő.

Hass, alkoss, gyarapíts! A költőnek e jelszavát kevés közpályán levő vezető ember fogta föl oly komolyan, mint Jauernik igazgató úr, ki a székesfőváros házinyomdáját rövid idő alatt oly magas színvonalra emelte. Kívánom, hogy az 50 éves jubileumát is ép oly tetterőben és egészségben érje meg, hogy büszkén tekinthessen vissza fényes alkotásaira, melyeket maga elé tűzött!

BALOGH JÓZSEF

Egy negyedszázadon át munkások tisztelete, szeretete és megbecsülése által körülövezve egy intézet élén működni, s azt úgy irányítani, hogy fenn és lenn megelégedést szüljön, csak annak sikerül: aki dolgozni, érezni és szeretni tud! Hogy Jauernik igazgató úr működése és irányítása a házinyomdában milyen – példa rá eme sok, az elismerés, a tisztelet és szeretettől áradó üdvözlő sorok, melyek még az „idegent” is kalapemelésre készítetik.

HAUKVITZ ALAJOS

Mindig kellemes pillanata volt életemnek azon nap, amelyen Igazgató urat megismertem. Talán első alkalommal kétség támadt bennem további működésemet illetőleg, de később megtanultam ismerni Igazgató úr egyéniségét s tapasztaltam, hogy szigorúsága igazságos alappal bír, s a személyzettel való érintkezés alkalmával jóindulattal, becsüléssel viseltetik irántunk.

SILVER MÁTYÁS  
könyomdász.

Áldásdús működésének 25-ik évfordulóján a szeretet melegével csatlakozom az üdvözlők közé s kérem Igazgató urat, hogy tartson meg tovább is jó emlékében.

KAJÁRY JÁNOS

Lezárjuk tehát ezen emlékkönyv lapjait!

Eltűnődöm azon a sok szépen, amit a tisztelők Jauernik Nándor egyéniségével szemben – életének e nagyjelentőségű fordulóján – őszinte, meleg szavakban kifejeztek s amiket mint megdönthetlen igazságokat minden ember úgy a jelenben, mint a jövőben csupán méltányolni és helyeselni fog.

Látom a jubiláris ünnep napján a felebbvalóitól, munkatársaitól, a szakférfiaktól, a művésztől s a jóbarátoktól körülvelt igazgatót, amint meghatottan áll az öt ünneplők között s tekintetéből mintegy kiolvasható az a gondolat: nem azért dolgoztam, hogy ünnepeljete! Jauernik Nándort munkásságában sohasem sarkalta az, hogy érdemeiért valaha zajosan honorálják, hanem a vele született, a vérében lakozó tettvágy és ambíció. Mindez már kora ifjúságában megnyilatkozott nála s ez a nemes tulajdonság volt kísérelője a székesfővárosnál eltöltött szolgálatának 25 éve alatt is. Most, hogy a házinyomda személyzete igazgatójának tiszteletére, hozzá való ragaszkodásának külső jelölő a negyedszázadot ünneppé tette, sok szó esett arról, különösen művészi körökben, hogy miként tudott a művész és bohém gondolkodású s lelkielű Jauernik egyúttal jó hivatalnok is lenni? Kétségtelen, hogy aki arra van hivatva, hogy teremtsen, alkosson, az olyan tényezőt nem lehet a bürokratizmus falai közé beékelve tartani, mert annak mozgásra, szabad levegőre van szüksége. Eszmék, ideák támadnak ugyan az írószobában is, de a szabad művészeteknek mégsem az a hajléka, hanem a nagyvilág, ahol az újításokat létrehozzák s irányt, utat szabnak a modern fejlődésnek. Jauernik Nándor azonban mégis tudott „hivatalnok” is lenni s működésénél mindig szem előtt tartotta, hogy a gépies utasításokat is teljesíteni kell s hogy nagyon szépen össze lehet egyeztetni a művészetet a technikai munkával. Elve volt parancsolni tudni, de egyúttal meghajolni a parancs előtt is. Ez tette őt jó hivatalnökká s ez könnyítette meg működését és hárította el útjából mindama akadályokat, amelyek akkor, midőn figyelme a művészet felé fordult, elébe tornyosultak. Az, hogy a nyomdaiparban a művészetnek is nagyjelentőségű szerepe van, sok ember előtt ismeretlen. Azt elismeri minden képzett ember, hogy Gutenberg találmánya mintegy koronája volt valamennyi alkotásnak. A sötétségbe világosságot hozott s feltárta a tudomány, irodalom és művészet minden produktumát és misztériumát. A betűk útján kezdett tulajdonképpen az emberiség tanulni és alaposan művelődni. Szóval hatalmával életre keltette a félig-meddig szunnyadó emberiséget és a kultura pislogó mécsesét erős fényű lánggra lobbantotta.

Már magának a találmánynak is meg volt a művészi értéke, de az utódok azt mindinkább fejlesztették, úgy hogy a tökély legnagyobb fokán álló művészeti ággá alakult át, ahol az előállítás, a reprodukció és az ízlés ama tényezők, amelyek nélkül artistikus könyvnyomdászat nincsen. Ugyanily fejlődést tapasztalunk a nyomdászat másik művészi ágánál a könyvnyomdászatnál is, amely Senefeldertől máig oly lendületet vett, hogy szinte bámulatos.

Jauernik Nándornak sokat köszönhet a magyar nyomdaművészet. Nagy munkássága dacára is mindig szakított magának időt, hogy a legújabb vívmányokat úgy a technika, mint a szakfejlődés terén tanulmányozza s azokat gyakorlatilag is érvényesítse. Volt alkalmam hosszú külföldi tartózkodásom ideje alatt tapasztalni, hogy neve az idegen grafikusok körében is ismeretes s tudásáról csupán az elismerés hangján nyilatkoznak. Nem egyszer történt meg vele, hogy munkásként állt be valamely külföldi gyárba, vagy műintézetbe, hogy valamely művészeti újítás, vagy technikai találmány titkát ellesse s azt a székesfőváros szolgálatában értékesítse. Ily tette is csupán különös lelkiismerettel megáldott tényezők képesek, mint amilyenek kategóriájához tartozik Jauernik Nándor. De nemcsak a nyomdászat körébe tartozó és azt érdeklő előrehaladásokat fürkészi, hanem érdeklődik minden oly dolog iránt, amit tanulmányútja alatt észrevesz s amit a székesfőváros javára felhasználni vél. Nem egy jelentése, tanulmánya kerül a tanács elé, ami bár nincs szorosan összefüggésben a grafikával, mégis mint figyelemreméltó, gondos megfigyeléseken alapuló tanulmány, értéket képvisel.

Hogy milyen kaliberű férfiú Jauernik Nándor, mit produkált a székesfőváros szolgálatában mint munkabíró ember, hivatalnok és művész, arról igen sokat lehetne írni. Mint e munka szerkesztőjének nem az a célom, hogy működésének minden fázisát ismertessem, mert az a még ez évben szerzőségem alatt megjelenő „A székesfővárosi házinyomda multja és jelene” című műben úgyis méltatva lesz, hogy minő el nem múltó érdemeket szerzett magának Jauernik Nándor a székesfőváros szolgálatában.

Részemről, mint akié az utolsó szó ezen emlékkönyvben, azzal fejezem be annak sorait, amit Eötvös József báró mondott: „Életünk égő szövétnekhez hasonló, amely lassan bár, de szünetlenül fogy. Boldog, ki midőn létének e mulandóságára gondol, elmondhatja, hogy sokaknak világított!”

RHÉ REZSŐ LOVAG